

Співзасновники:
районна рада, районна державна адміністрація і колектив редакції

Виходить з 1939 року

№ 35 (8532), 11 вересня 2015 року

Вітання

Завтра – День фізичної культури і спорту

Шановні спортсмени, тренери, працівники організацій та установ фізичної культури і спорту Чортківщини!
Від щирого серця вітаємо вас із Днем фізичної культури і спорту – святом здорових, цілеспрямованих людей!
Традиційно у другу суботу вересня відзначається свято всіх прихильників здорового способу життя, фізкультурників, спортсменів – День фізичної культури і спорту. За всіх часів саме здорові духом і тілом люди складали опору суспільства, адже спорт не тільки дає здоров'я, він загартовує характер і волю.
Україна завжди славилась своїми спортивними талантами, має їх і Чортківський район, і ми пишаємося вашими досягненнями, шановні земляки. Ви з честю продовжуєте традиції з виховання фізично загартованого та здорового молодого покоління, адже фізичне виховання – це здоров'я нації.
Бажаємо всім міцного здоров'я, наполегливості, наснаги та перемог в усіх справах! Нехай щастить усім, хто присвятив своє життя великій справі, яка символізує молодість, велич духу і мужність, сприяє популяризації та розвиткові сфери фізичної культури і спорту, наслідуючи кращі традиції видатних атлетів заради щасливого майбутнього.

13 вересня – День працівників нафтової, газової та нафтопереробної промисловості

Дорогі друзі!

Щирі серцем вітаємо вас із професійним святом – Днем працівників нафтової, газової та нафтопереробної промисловості – важливої складової частини паливно-енергетичного комплексу держави.
Ви працюєте в одній з провідних галузей економіки. Вам ми завдячуємо теплом у наших оселях, від вас залежить стабільна робота всієї вітчизняної промисловості, енергетична безпека країни.
Висловлюємо щиро подяку всім працівникам галузі за відданість своїй професії і звитяжну працю.
У цей святковий день зичимо вам нових здобутків та перемог, міцного здоров'я, щастя, родинного благополуччя!
Добра вам, життєдайної енергії, земних щедрот і успіхів на професійній ниві!

Голова райдержадміністрації
М.СТАШКІВ

Заступник голови районної ради
Л.ХРУСТАВКА

Запрошуємо вас взяти участь у прес-конференції, яка відбудеться 14 вересня 2015 р. о 12-й год. у великому фойє Чортківського РКБК ім. К.Рубчакової та о 15-й год. у презентації літературно-мистецького журналу «Золота Пектораль. Чортків і околиці» (у приміщенні глядацької зали).

Пошанування

Чортківщина вітала своїх Героїв

Минулої неділі побіля собору Верховних апостолів Петра і Павла за велелюддя вірян голова облдержадміністрації Степан Барна вручив нагороди «Учасник АТО» 34-м бійцям з Чортківщини, що брали участь в антитерористичній операції на сході нашої країни.

– Насамперед хочу подякувати за те, що ви робите, що підтримуєте і вболіваєте за українську армію, – звернувся до присутніх на цьому дійстві чортківчан очільник області. – Для мене надзвичайно важливо, як вихідця із Нагірянки і як громадянина, усвідомлювати, що моя мала батьківщина ніколи не була байдужою до долі України. І що б там не говорили вороги, ми маємо правдивих наших героїв.

Сьогодні 3,5 тисячі наших хлопців стоять на передовій і захищають територіальну цілісність держави. Тому для мене є честю відзначити кожного, хто героїчно захищає добробут і спокій, мир

на нашій Чортківщині, нашому Тернополі.

Голова облдержадміністрації наголосив, що політика ОДА спрямована на відновлення військових традицій області. Тільки за останній рік вдалося відновити 44-ту артилерійську бригаду у Тернополі, знищену три роки тому. Окремі слова вдячності висловив будівельникам з Чортківщини, котрі були причетні до будівництва 17,5 км фортифікаційних споруд на кордоні з російським агресором. Зазначив, що наша область першою здала лінію оборони, названу «Тернопільською стіною».

(Закінчення на 2-й стор.)

ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ

РАЗОМ ЗРОБИМО БІЛЬШЕ

м. Тернопіль,
вул. С.Бандери, 33
(2й поверх)
тел. 098 800-48-48

ГУРТУЄМО

ГРОМАДСЬКИХ АКТИВІСТІВ, ВОЛОНТЕРІВ,
УЧАСНИКІВ АТО, ЖУРНАЛІСТІВ І
СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНИХ ПІДПРИЄМЦІВ

До уваги суб'єктів виборчого процесу!

Відповідно до ч. 3 ст. 57 Закону України «Про місцеві вибори» від 14 липня 2015 р. редакцією Чортківської районної газети «Голос народу» встановлено наступні розцінки вартості одиниці друкованої площі для проведення передвиборної агітації місцевими організаціями партій, кандидати в депутати від яких зареєстровані в багатомандатних виборчих округах, кандидатів у депутати в одномандатному виборчому окрузі, кандидатів на посаду сільського, селищного, міського голови, старости за рахунок коштів власних виборчих фондів під час проведення місцевих виборів 25 жовтня 2015 року.

Перша повноколірна сторінка – 6 грн./ кв. см; інші повноколірні сторінки – 5 грн./ кв. см; чорно-білі сторінки – 4 грн./ кв. см.

АГРОПРОДСЕРВІС

ТЕЛ: 067 352 33 23

с. Настасів
Тернопільський район

ПРОДАЄМО ПОРОСЯТА

Офіційно

Чортківському міському голові
п. ВЕРБИЦЬКОМУ М.В.

Депутатам Чортківської міської ради

Начальнику В ДАІ у Чортківському районі
п. ЗИГРІЮ В.І.

ЗВЕРНЕННЯ

Ми, батьки учнів, які навчаються у Чортківській гімназії ім. М.Шашкевича, вкрай стурбовані ситуацією, що склалася з початку навчального року у зв'язку з масовим рухом автотранспортних засобів та їх хаотичним паркуванням по вул. Лесі Українки перед початком першого уроку.

Вузькість проїжджої частини дороги, де й двом автомобілям важко розминутися, та значне скучення автотранспорту нерідко призводять до створення аварійних ситуацій. Плюс до цього знищені, а подекуди й повністю відсутні тротуари автомобілісти, що підвозять своїх дітей до гімназії, використовують як місця для паркування, внаслідок чого створюються перешкоди для руху пішоходів – учнів та вчителів школи. Не приведи Боже, це може призвести й до трагічних наслідків.

Розуміємо, що до чергових місцевих виборів влада міста навряд чи вирішить питання тротуарів. І викликає сумніви, чи взагалі вона має таке бажання. Адже якщо заасфальтовані наново тротуари по вул. Копичинецькій, що слугує транзитною артерією нашого міста, ще якось піддаються логіці речей, то вимошений новий асфальт по вул. Зеленій біля кількох приватних обійсть у той час, коли по вул. Лесі Українки щодня простують до школи туди і назад майже тисяча дитячих ніжок, з острахом не бути покаліченим чи потрапити під колеса автомобіля – повірте, важко. Тому допоки не буде усунута ця проблема, просимо прийняти рішення – визнати вул. Лесі Українки пішохідною зоною, залишивши її проїзною лише для спецтранспорту.

Не менш важлива проблема виникла з харчуванням наших дітей. Сьогодні на календарі 9 вересня, а ним навіть не пахне. Натомість по школах району діти отримали гаряче харчування практично з першого дня навчання. Більше того, дивує те, що сільські діти харчуються на суму 12 грн. 50 коп. в день на одного учня, до того ж професійною організацією, в той час коли у місті вони харчуватимуться невідомо ким у розрахунку всього... 5 грн. на учня. Питається: чим наші діти гірші?! Проте навіть не це головне. Якщо з харчуванням учнів початкових класів проблема, сподіваємось, найближчим часом якось владнається, то середніх і старші школярі взагалі будуть позбавлені такої можливості, оскільки продукти на приготування їжі завозитимуться в їдальню ЗОШ № 5, а вже звідти вона доставлятиметься в термосах в інші школи міста. Це ще також питання, в якому та їжа буде стані, і як можна взагалі прохарчувати таку велику кількість дітей?!

Отже пропонуємо повернутися до старої схеми організації харчування, коли в кожній шкільній їдальні готувалися гарячі обіди і учні початкових класів практично стовідсотково, а інших – за бажанням могли повноцінно організовано прохарчуватися. До речі, попередня організація, яка харчувала наших дітей і нині продовжує харчувати дітей району, відмовилась від подальшої співпраці з міським управлінням освіти тільки тому, що їй не влаштували умови, виставлені нашою мерією.

Сподіваємось на ваше розуміння і підтримку у вирішенні озвучених вище проблем наших дітей.

Прийнято на засіданні гімназійної ради, батьківських зборах Чортківської гімназії ім. М.Шашкевича та підтримано шляхом відкритого голосування 9 вересня 2015 року.

У районній раді

У сьомому скликанні райради
буде 36 депутатів

Відповідно до постанови Центральної виборчої комісії, у зв'язку з утворенням 3-х об'єднаних територіальних громад на Чортківщині – Білобожницької, Колиндянської та Заводської, територіальні громади сіл та селища району у районній раді після чергових місцевих виборів представлятимуть 36 депутатів замість 44 (як було в попередній постанові). Нинішній склад районної ради нараховує 90 депутатів.

(За інф. веб-сайту Чортківської районної ради)

Газета Чортківського району

ГОЛОС НАРОДУ

індекс 61366

«Голос народу» – тижнева газета, виходить з 1939 року; реєстраційне свідоцтво ТР № 355 від 31.05.2004 р.; день виходу – п'ятниця, наклад – 2750 примірників. Адреса редакції: м. Чортків, вул. Зелена, 3. Ел. пошта: golnar@ukr.net. Електронна версія «Голосу народу» на веб-сайті районної ради: www.chortkivr.te.ua.

Тел. кореспондентів – 2-15-42, 2-36-85; бухгалтера – 2-16-06.

Редактор Любомир ГАБРУСЬКИЙ, тел. 2-12-43.

Редакція може публікувати матеріали, не поділяючи точки зору автора. Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв та інших відомостей несуть автори публікацій. Передрук матеріалів газети без письмової згоди редакції заборонено! Номер набрано і зверстано у комп'ютерному комплексі редакції газети. Віддруковано в друкарні ТзОВ «Буковинський видавничий дім», м. Чернівці, вул. Василя Лесина, 31. Тел. (0372) 54-45-46.

Відповідальна за випуск Оксана СВИСТУН

Реалії

Смертельна брехня

Кадри трагедії, що сталася в останню неділю літа біля Верховної Ради, облетіли всю країну: напевне, немає жодного телевізійного каналу, який не пустив би в ефір протистояння громадян зі співробітниками Нацгвардії, кидок гранати й вибух, після якого граніт під будівлею парламенту був усяний тілами поранених людей. Троє військовослужбовців загинули, майже півтори сотні нацгвардійців та цивільних осіб потрапили до лікарень з травмами різного ступеня складності.

Особу, яка кинула гранату, дуже швидко встановили й затримали. Ним виявився Ігор Гуменюк, член партії «Свобода» та боєць добровольчого батальйону «Січ». Але ж усім зрозуміло: гранатометник Гуменюк став лише спусковим курком, завдяки котрому зброя вистрілила. Події, що сталися біля Верховної Ради 31 серпня, було ретельно зрешисовано тим, хто переслідував мету показати: громадянська війна в Україні дійсно існує, і йде вона не на Сході, а в самому серці нашої країни.

Іншою метою режисерів кривавого спектаклю була демонстрація нібито несприйняття громадянами внесення змін у Конституцію, які спрямовано на досягнення миру й знекровлення російського агресора за допомогою союзників України у Європі й США. І градус конфлікту, який розгорівся навколо змін до Основного Закону, старанно підтримувався як на площі перед будівлею парламенту, так і в залі під куполом.

Тому, напевне, варто зупинитися хоча б на ключових моментах змін, яких зазнало тіло Конституції в понеділок, 31 серпня. Президента, який був ініціатором конституційних змін, звинувачують у спробі узурпації влади через запровадження інституту префектів – чиновників, яких буде призначено в регіони для контролю щодо дотримання законодавства органами місцевого самоврядування. Але чомусь ніхто з критиків президентських ініціатив не зауважує, що префекти також будуть підзвітні Уряду та Президенту. У випадку, якщо хтось захоче пограти в Наполеона, амбіції буде швидко вгамовано. Крім того, на місцях значно переоцінюють повноваження префектів, адже префект не зможе одноосібно скасовувати рішення місцевих рад: навіть якщо він вирішить, що ради трохи загралися в сепаратизм, їхнє рішення може бути скасовано лише після того, як за поданням префекта Президент звернеться до суду, аби отримати вичерпну відповідь щодо відповідності дій місцевих рад Основному Закону.

І, мабуть, найголовніше: зміни до Конституції набувають чинності не

негайно, а лише після того, як буде внесено відповідні зміни у понад 300 нормативних актів щодо норм місцевого самоврядування. Голова парламентської фракції «Народний фронт» Максим Бурбак пояснював, що прем'єрська політична сила остаточно підтримає зміни в Основний Закон не раніше, ніж зазначені документи буде відповідно відкореговано. «Наступне голосування у 300 голосів буде після того, як будуть прийняті законопроекти про префектів, про місцеве самоврядування – оновлений законопроект, про органи виконавчої влади. Загалом понад 300 нормативних актів, які треба змінити, щоб Конституція і децентралізація запрацювали», – наголосив Бурбак.

Отже, відсутність «змови» щодо конституційних змін є очевидною. Тому можна говорити про те, що політичні сили, які підтримували температуру кипіння в Раді й поза нею в день внесення змін у Конституцію в першому читанні, діяли абсолютно свідомо, намагаючись підбурити якомога більшу кількість громадян. Цих політичних сил три: партія «Свобода», «Батьківщина» й Радикальна партія Олега Ляшка. Не виключено, що ніхто з них не ставив собі за мету здійснення теракту, який забере життя трьох бійців Національної гвардії, а десятки громадян відправить до лікарняних ліжок.

Лідер партії «Свобода» Олег Тягнибок на одному з ток-шоу відчайдушно намагався виправдати свою поведінку 31 серпня. Видно було його знервованість і невпевненість. Здавалося, ось-ось Тягнибок зробить те, що є найбільш логічним і очікуваним у цій ситуації – попросить вибачення у матерів і рідних загиблих хлопців. Але лідер «Свободи» так і не наважився сказати такі

важливі слова. Натомість почав перекладати відповідальність на правоохоронців. Політично вижити – за будь-яку ціну, скинути з себе відповідальність, накинути її на інших – так живе багато політиків сучасної України.

І чисто наших, українського розливу, так і «виписаних» із-за кордону. Якась страшна прикрість реалій нашої політики – вона, здається, може переламати кожного, хто сунеться в неї бодай по пояс. Вчора людина-авторитет, за нових обставин на посаді – такий як усі, схильний до інтриг і політичних воєн. Міхо Саакашвілі – багато сподівань до призначення, але минули кілька місяців і голова Одеської ОДА не зміг показати жодного результату своєї роботи. Жодного! Лише кілька піар-акцій – весь арсенал здобутків. На жаль.

Звісно, критикувати завжди простіше, ніж щось робити. Особливо в умовах війни з сильним та підступним ворогом. Тому будь-який позитивний результат при таких розкладах є надзвичайно цінним. Директор-розпорядник МВФ Крістін Лагард у неділю зазначила, що Україна здивувала світ швидким темпом реформ. «Було дуже важко досягти тієї макроекономічної стабілізації, яка наразі закріплюється, отримати економіку, яка вже показує ознаки відновлення», – заявила пані Лагард під час прес-конференції з Президентом Петром Порошенком минулої неділі.

Цій пані з білосніжною посмішкою віриш. Хоча б тому, що вона не балотуватиметься на місцевих виборах в Україні, не хоче увійти на вулицю Грушевського прем'єром, не мріє про мандат народного депутата. А тому у неї просто немає необхідності казати неправду.

Ольга ПЛЮСЕР

Пошанування

Чортківщина вітала своїх Героїв

(Закінчення.
Поч. на 1-й стор.)

Вручивши нагороди разом із головою райдержадміністрації Михайлом Сташківим, С.Барна подякував від імені облдержадміністрації, тернопільської громади кожному Герою, котрий захищав і захищає нашу українську землю. Щирими оплесками вітали чортківчани мужніх захисників Вітчизни.

Любомир
ГАБРУСЬКИЙ
Фото автора

Непорозуміння

Об'єднання територіальних громад
добровільне чи таки примусове?..

Саме таке питання гостро постало нещодавно для громади села Свидова.

Адже до сільчан надійшла інформація про те, що без їхнього відома вже вирішено «верхами» приєднати Свидівську громаду до територіальної смт Товстого. Слід сказати, до територіальної громади з центром у смт Товсте планується ввести аж 26 (!) сіл Заліщицького району.

Сьомого вересня чисельна свидівська сільська громада збиралася біля будівлі сільської ради, щоби висловити панові голові своє невдоволення таким рішенням, яке прийнялося (як виявилось пізніше) без зібрання сільчан і без загального обговорення подальшої долі села.

Забігаючи наперед, скажу, в списку згоди такого територіального об'єднання (за доказами сільчан) були підписи й тих мешканців Свидови, яких у момент підписання не було не те що вдома, а взагалі знаходилися за межами України. Що це?! Чергове підтасування голосів?! Комусь вигідна дана фальсифікація?!

Отже, понеділкового ранку біля будинку сільської ради ситуація набирала надемощі обертів. Довго метушились сільський голова п. Сорока, збирав якісь папери, на зібрання людей (склалося враження) наче й не звертав уваги. Врешті-решт, коли нарід наполіг бодай би на будь-якому поясненні щодо рішення саме такого територіального об'єднання, голова розпочав толкування:

— Знаєте, ввійшла в дію адмінреформа. Наше село спочатку віднесли до Товстого, потім мова велася про штучне утворення Нагірянської громади, до якої мала би увійти й Свидова. Та ми (депутати сільради) запротестували, оскільки до Товстого нам територіально ближче; іншого вибору не було. Відтак почали збирати підписи зі згодою приєднатися до Товстого.

Саме після такої інформації люди почали висловлювати обурення, мовляючи, що до них ніхто з депутатів не приходив і ніхто їхньої думки не запитував; мало того — жодного найменшого роз'яснення щодо територіальної реформи їм ніхто й не намагався надати. Направду, розпочалася словесна перепалка, в ході якої окремі представники громади, які, скажімо, більш-менш вникли в деталі даної реорганізації, намагалися пояснити (як-то кажуть, на хлопський розум) деякі пункти територіальної реформи. Акцентувалося — не приймаючи жодне рішення посліом, об'єднатися ніколи не пізно, та назад дороги вже не буде. В обговоренні виокремився сумнів: 26 сіл — в об'єднаній територіальній громаді; чи дочekaються свидівчани хоч якихось коштів (надхмарних обліянок) на розвиток свого села, чи воно до решти зубожіє та зникне з лиця землі?.. Проте не факт, що Свидова виживе самотужки, оскільки реформа вимагає центру територіальної громади з розвинутою інфраструктурою... От і постає дилема вибору. Та з будь-якої проблеми можна віднайти альтернативу.

Як не намагався сільський голова переконати громаду, що його рішення виважені й позитивні, обтворюючи збірність та в подальшому «обкладенням» села надвеликими податками, все ж сільчани наполягали дослухатися до всіх мешканців Свидови. Пристрасті аж ніяк не вщухали, навпаки — накалялися. Тут видали на гора всі наболілість та невирішеність в межах села, з нестриманою обуреністю озвучувався докір щодо бездіяльності на благо сільчан нинішнього голови. А втім вимагали: зробити схід села, на якому би була стовідсоткова (або бодай би більшість) явка свидівчан разом із народними обранцями (депутатами сільради), запросити компетентних осіб, які би доступно роз'яснили всі ваги територіальної реформи, і загалом вирішити визрілу дилему. На тому й порішили: не відкладаючи питання в довгий ящик, бо строки вирішення притискають, заганаючи в глухий кут, схід села провести

цього ж дня, надвечір, у зручний для людей час (була задокументована письмова вимога з підписами присутніх сільчан).

І ось того ж дня у надвечір'я знову зібралися (ще в більшій чисельності) свидівчани; депутатів, на жаль, — лише троє (з 16-ти); як повідомив сільський голова, представники від районної чи обласної влади приїхати сьогодні на зустріч не мають можливості. У зібранні також взяли участь депутат Чортківської районної ради, лідер РО ВО «Свобода», уродженець даного села І.Калакайло та представник громадської організації м. Тернопіль «Патріоти України».

Розпочав зібрання з тлумачення назрілих питань сільський голова Б.Сорока:

— Оскільки документів про територіальне об'єднання свидівської громади на часі ніяких немає, то вибори в Свидівській сільській раді Чортківського району, як вони нам пояснили (кому «нам» і хто «вони»?), виступаючи не конкретизував. — Авт.) відбудуватимуться по-старому (тобто у форматі попередніх виборів). У 2017 році буде загальне об'єднання громад — котрі громади вже добровільно об'єдналися, то такі залишаться, а котрі — ні, то об'єднуватимуться за планом, затвердженим Кабміном. Поцікавився, як буде зі Свидовою, якщо ми зараз не об'єднаємося добровільно в якусь громаду (висловивши невдоволення наших сільчан щодо цього)... Конкретної відповіді не отримав, проте згідно з перспективним планом Свидова — до смт Товстого, 2017 року. Не хочете добровільно, то вас приєднують недобровільно, — резюмував.

Ця фраза викликала неабияке обурення, емоційність добиралася, так би мовити, до «олімпіу» нервозності, де ледь не торкалася оголеного нерва людського терпіння. Адже нарід зібрався відстояти свої права, щоби всі рішення щодо об'єднання приймалися прозоро та за взаємною згодою всієї громади, а тут — «зачинаємо їхати до Чорткова через Потуртори»... Вибори виборами, але якщо в провладних кулуарах вирішувати все так як вигідно лише їм, щоби прислужити «верховенству», а не народу, то цим самим «покладуть» простолюдів «на лопатки» — зводилися до однієї думки мовлення присутніх.

Почергово люди висловлювали свої погляди та міркування:

— «Майже непомітно», завуальовано в українській адміністративно-територіальній системі проходять справні тектонічні зміни — децентралізація у вигляді централізації влади. По усіх селах мали би проводитися сходи щодо об'єднання, проте не у кожному селі беруть до уваги думку громади, а в даному випадку все вирішується поза спинами сільчан. Лише на загал виносять мотивація — інших варіантів вибору немає. На засіданнях обласних і районних рад пишуть плани і малюють карти. Наміри влади радикальні, та вони стосуються кожного українця. Виокремлюється серед ряду явних проблем — добровільність; вона, на жаль, як виявляється, відсутня. Відчутний певний неабиякий тиск з боку виконавчої влади на сільських голів, адже закон прописує: не будете об'єднуватися — не отримаєте фінансування. Як бачимо, влада виявилася не готовою до компромісів та дискусій, а втім — ніхто плани змінювати не збирається. То де ж тут добровільність, про яку так багато говорять в уряді? Є проблема й у невідповідності стосовно майбутнього для села. Зміни до Податкового та Бюджетного кодек-

сів щодо підтримки реформи не внесені і навіть не розроблені; закон «Про добровільне об'єднання територіальних громад» не дає відповіді на цілу низку запитань: що буде з надходженнями до місцевих бюджетів, як їх ділити; які будуть видатки; що буде з комунальною власністю, як вона буде переформлюватися; що буде з аграрними землями за межами населених пунктів, чи будуть громади ними розпоряджатися?.. Є лише обліянки та загальні нариси, але чому б не прописати все відразу?! Мешканці маленьких сіл побоюються, що їхні більші й міцніші сусіди після об'єднання залишать собі всі гроші. Цілком можливо, що в результаті відсотків 20 малих сіл будуть забути та знищені — там, де нема сільради, нема й села. Уряд, реагуючи на критику, говорить про «перекоси на місцях». Проте слід подивитися правді в очі: багато регуляторних актів поки не прийнято, у влади нема відповіді на конкретні запитання, які турбують простих українців. Урядові слід краще вивчити досвід європейських держав щодо таких реформ. До прикладу, «Європейська правда» нещодавно написала, як у Латвії в рамках адмінреформи також ліквідували районні радянського періоду через політичні мотиви, а сьогодні щиро шкодують про це. Часто чуємо й про досвід Польщі. Проте там п'ять років готувалися до таких змін: зробили нормально (!) працюючі електронні сервіси, якісні дороги, щоби можна було швидко дістатися до центрів, аж опісля того об'єднали громади. А що у нас?! Скільки часу, нервів і коштів забере внесення змін у документи фізичних і юридичних осіб чи оформлення довідок? Виходить, що виконання закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад» суперечить одному з постулатів цього ж закону: якість та доступність адміністративних послуг не може бути нижчою ніж до об'єднання. Влада, на жаль, не розуміє, що для прийняття людськими змінами достатньо лише на них тиснути. Необхідно дати їм стимули, показати на прикладу, які вигоди отримають всі українці... Інакше на нас чекає повний колапс місцевого самоврядування. Це не реформа, це черговий фейк (виголосували свидівські активісти — Авт.). Все «сире», не продумане. Чому б, як-то кажуть, не обкатати зміни в рамках однієї області? Якщо все вдасться — масштабувати на всю країну. А так, місцеве самоврядування очевидячки гнітять...

Безліч думок, безліч розбіжностей, сумнівів, пересторог, нарікань на непрозорість винесених рішень. Неодноразово, дарують, повторююся, присутні закидали докір сільському голові про те, що рішення про територіальне об'єднання громади прийнялося без громадського слухання, на що в сільського голови не знайшлося відповіді. Врешті-решт громада (опісля довгих-предовгих пересудів) зійшла поки що на одній-єдиній думці: подати до Чортківської районної ради пропозицію про внесення змін до перспективного плану об'єднання територіальних громад району, а на часі (на момент даного зібрання) все вчинити належним чином, а саме — обрати голову та секретаря загальних зборів громади; взяти до уваги думки всіх свидівчан, винести рішення, яке протокольно зафіксувати.

Отже, рішення, до речі, прийняте одностайно. По-перше, враховуючи те, що провадження Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» на території Свидівської сільської ради було зrealізовано з порушенням процедури, а саме — не проведено громадське слухання та збори жителів сіл Свидова й Антонів, сільчани вимагали терміново скликати позачергову сесію сільської ради, на якій винести питання про відкликання попереднього рішення щодо згоди приєднання с. Свидова до об'єднаної громади з центром у смт Товсте, оскільки свидівська громада з таким рішенням не згідна. По-друге, зобов'язати депутатів Свидівської сільської ради провести поворне опитування серед всіх жителів сіл Свидова й Антонів, на яке винести питання про подальше існування громади цих сіл як самостійної достатньої громади.

Тетяна ЛЯКУШ
Фото автора

Вибори-2015

Створено Чортківські районну
і міську виборчі комісії

Свою постановою за № 230 від 6 вересня ц. р. Центральною виборчою комісією утворено районну і міську виборчі комісії. Наводимо їхній склад, оприлюднений на сайті ЦВК.

Чортківська районна виборча комісія
Тернопільської області

Голова комісії — ЗАЙЛО Андрій Ярославович, 1982 р. н. — від місцевої організації політичної партії «Народний Фронт».

Заступник голови комісії — АНТОНІВ Світлана Богданівна, 1969 р. н. — від місцевої організації партії «Блок Петра Порошенка «Солідарність»».

Секретар комісії — САВКІВ Світлана Степанівна, 1969 р. н. — від місцевої організації політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

Члени комісії:

КОТИЛЕВИЧ Інна Юрївна, 1972 р. н. — від місцевої організації політичної партії «Народний Фронт»;

МАЦЕЙКІВ Людмила Михайлівна, 1982 р. н. — від місцевої організації політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»;

ПАНЬКІВ Марія Дмитрівна, 1964 р. н. — від місцевої організації партії «Блок Петра Порошенка «Солідарність»»;

САВКІВ-ЦИМБАЛА Олеся Володимирівна, 1988 р. н. — від місцевої організації політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»;

СИРОТА Віра Василівна, 1978 р. н. — від місцевої організації політичної партії Народний Рух України;

СМИКАЛЮК Василь Йосипович, 1957 р. н. — від місцевої організації політичної партії «Соціалісти»;

СТАШКІВ Андрій Михайлович, 1988 р. н. — від місцевої організації партії «Блок Петра Порошенка «Солідарність»».

Секретар Центральної виборчої комісії

Т.ЛУКАШ

Чортківська міська виборча комісія
Тернопільської області

Голова комісії — ВАРОДА Любов Володимирівна, 1979 р. н. — від місцевої організації партії «Блок Петра Порошенка «Солідарність»».

Заступник голови комісії — ОСЬМАК Наталія Миколаївна, 1974 р. н. — від місцевої організації політичної партії «Народний Фронт».

Секретар комісії — ГЕВКО Любомира Євгенівна, 1970 р. н. — від місцевої організації політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

Члени комісії:

БОЙКІВСЬКИЙ Богдан Євгенович, 1957 р. н. — від місцевої організації політичної партії «Соціалісти»;

ГРИНЕНКО Тетяна Василівна, 1984 р. н. — від місцевої організації політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»;

ГРУЗІНСЬКА Ірина Іванівна, 1957 р. н. — від місцевої організації партії «Блок Петра Порошенка «Солідарність»»;

КУДРЯНСЬКА Марія Петрівна, 1957 р. н. — від місцевої організації політичної партії «Народний Фронт»;

КУРИБА Костянтин Ярославович, 1988 р. н. — від місцевої організації політичної партії «Українське об'єднання патріотів — УКРОП»;

ЛИСА Мирослава Богданівна, 1962 р. н. — від місцевої організації політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»;

СТРАТІЙ Любов Дмитрівна, 1949 р. н. — від місцевої організації партії «Блок Петра Порошенка «Солідарність»»;

СУЛИМА Мирослав Мар'янович, 1957 р. н. — від місцевої організації Української республіканської партії;

ТИМЧУК Ольга Володимирівна, 1985 р. н. — від місцевої організації Політичної партії «Громадянська позиція».

Секретар Центральної виборчої комісії

Т.ЛУКАШ

Юстиція інформує

Наказами Чортківського міськрайонного управління юстиції у Тернопільській області зареєстровані: від 27 серпня 2015 р. за №24/8 - Чортківська районна парторганізація політичної партії «Українське об'єднання патріотів — УКРОП»; від 27 серпня 2015 р. за №25/8 - Чортківська міська парторганізація політичної партії «Українське об'єднання патріотів — УКРОП»; від 4 вересня 2015 р. за № 27/8 — Чортківська міська організація Радикальної Партії Олега Ляшка в Тернопільській області; від 7 вересня 2015 р. за № 0/8 — Чортківська міська організація політичної партії «Громадський рух «Народний контроль» у Тернопільській області.

Начальник Чортківського
міськрайонного управління юстиції
І.ЖИГУНОВА

НеСвятково про святкове

Як ми святкували День народження нашої країни

Хто ж ми такі? Що буде завтра?
Куди йдемо? Вперед? Назад?
А що як завтра динозаври
Наш зустрічатимуть парад?

Гр. Чубай. «Вертел» (1968)

Вже не вперше (і, схоже, не востаннє) змушений писати про те, ЯК ми святкуємо – у супроводі всюдисущого базарного гамору – головний день НАШОЇ країни – День Незалежності. Написавши це, в голові промайнула «страшна» думка: «ЩО повинно статись в НАШОМУ місті, щоб ЦЕЙ ДЕНЬ став нарешті святковим?». Писав я про це і три роки тому («НеСвяткове» державне свято), «Голос народу», 30.09.2012 р.) та, як з'ясується, дарма: не почули. А з офіційних трибун, ЗМІ – центральних і провінційних, – в соцмережах ми чуємо і читаємо, що «ми стали іншими», «народ змінився і не хоче повертатися в совок», «європейський вектор – вибір народу!», «дайш європейські цінності, стандарти, а також безвізовий режим!». Насправді ж, якщо добре прислухатись, для більшості тих, що не задумуються (одні – бояться задумуватись, другі – не звикли, треті не мають на думання часу) і беруть участь в черговому виборчому лохотроні, найголовніша європейська «приманка» – безвізовий режим. Про європейські цінності та стандарти у них таке ж поняття, як у мене – про великий адронний колайдер: знаю, що він є, але як працює – знає... «Вікіпедія».

Як казав якось один мій знайомий (за «сумісництвом» – провінційний ХВілософ): «Якщо перед вами діжка меду, то так і хочеться в неї кинути ложку дьогтю». Отже, враховуючи те, що наші офіційні місцеві ЗМІ «змастили медом» святкування цього Дня в нашому

місті, то мені більше нічого не залишається, як додати до нього оту не дуже приємну на вигляд і запах ложку «народного мастила».

Так сталося, що за «вироком» однієї мЕролюбивої пані, я ледь не став мЕромесником, а оскільки я його і «шпигаю, і колю, і ріжу», а також ще й «хочу сильно вдарити» (?! – О.К.), то змушений лише поспівчувати йому, адже від отих «шпигано-колото-різаних» ран він мав би вже давно стекти кров'ю, але – о, диво! – нещодавно бачив його на святкуванні Дня Прапора цілісним і неушкодженим, що мене неабияк заспокоїло, адже бути звинуваченим у найбільшому з гріхів якось зовсім не хочеться. Краще все ж бути ним звільненим з роботи «за деякі промахи», за що я йому ЩИРО (хочете вірте, а не хочете – ...перевірте!) вдячний, адже працювати під його «ефективним» керівництвом не кожен зможе, що, власне, і підтвердило саме Життя, позаяк мій наступник ледь не потрапив (звісно ж, не за власним бажанням!) за пунктом «ж»... самі здогадайтесь куди. Та все ж це – лише такий собі «ліричний відступ». Я ж – про інше, та все ж і тут скористаюся нагодою «шпигнути, вколоти і ...» (ні, різати таки не буду!) нашого невтомного мера. Оскільки п. Вербіцький М. у НАШОМУ місті і господар, і хазяїн, обраний його жителями, то він також мав би потурбуватися про те, щоб цей День був по-справжньому і святковим, і вихідним. Мала б про це подбати і дирекція базару, який офіційно називається «Чортківський міський комунальний ринок», яка повинна була б звернутись до підприємців з проханням зробити цей День не лише вихідним, а й креативним («по-модньоОму») прикрасити ринкову територію міста своїми силами, щоб він був справді святковим для ВСІХ. Та не подбала і не звернулася. Як роздратовано ска-

зала якась патріотична і побожна пані: «Не до свята, не до парадів! На хліб та воду не вистачає!» І на цьому свято закінчилось.

Три роки тому в своїй вищезазначеній статті (до речі, епіграф до неї я зберіг той самий) я згадував одну підприємливу пані, яка мотивувала таку «несвятковість» цього Дня тим, що, бачте, без базару, тобто, одноденного виторгу, «дехто може померти з голоду», а також і тим, що «дітям немає що їсти, а тому приходиться КОЖЕН день торгувати і заробляти на харчі». Ну, що ж, начебто, все правильно і хочеться лише поспівчувати таким, як вона. Ось лише чому саме в ЦЕЙ ДЕНЬ може статись така біда, вона так і не спромоглась пояснити. Бо ж такі «аргументи» – від лукавого, оскільки ця торгівельна дамочка чомусь «забула», що на релігійні свята (мова не лише про ВЕЛИКІ, а й про «малі»): на Івана, на Степана, на Петра і Павла, на Романа, на Миколи, не забудьмо й про Михайла, на Марії і ще декількох святих – несть їм числа! – наш «базарний» ринок НЕ ПРАЦЮЄ. Обрядовість, як відомо, та її дотримання – це ще не Віра. І діти з голоду в ТІ (церковні чи релігійні?) ДНІ не вмирають, оскільки, очевидно, мають, що їсти... А ще вона нагадала мені про «високе значення торгівлі в житті людини». Мабуть, і духовні отці мали б також сказати своє Слово щодо того, ЯКЕ це для нас свято: для тих, для кого Україна – Батьківщина, нехай не завжди справедлива (як держава), не завжди й по-материнськи уважна, та все ж – Батьківщина. Одна-єдина. Без трибунно-лукавого пафосу.

На жаль, ця така собі місцева «традиція» несвяткування Дня Незалежності, за яку померли і помирають наші хлопці і дівчата ТАМ, на нашому «Далекому Сході», почалась не

сьогодні і не вчора! Як ЦЕ пояснити тій побожно-ринковій пані та таким, як вона, я не знаю. А ви?

А тому, якщо бути відвертим, то це СВЯТО для більшості (!) українців, НА ЖАЛЬ, ще не стало СВЯТОМ (мова, звичайно ж, не йде про святковий ПАРАД під час війни!). І тут виникає одне дуже цікаве – не для всіх приємне і, водночас, «непатріотичне» запитання: «А чим тоді їхні – кацапські – ватники кращі чи гірші від НАШИХ «рідних» шароватників?! Різниця між ними, звичайно ж, є: тих, що донедавна називали себе братами, видно одразу. Наших (шаро)ватників не одразу й помітиш: на вулиці, на роботі і в побуті вони – нормальні, звичайні (як ВСІ!) люди, які і порадиш вам щось можуть, і поспівчувати вашому горю вміють, і «славлять Україну» вони ледь не після кожного гранчака шмурдяку чи чарки витонченого VSOP-івського коньяку, але позаяк ЦЯ держава, на їхню патріотичну думку, для них «нічого доброго не зробила», тому вони ТАК (і в душі, і публічно) і «святкують». Вони, як ті колгоспник з колгоспницею, які «вийшли із села, але до міста так і не дійшли». Це я – про громадянську свідомість, без якої (а не лише без патріотизму) Державу побудувати НЕможливо. Що вже говорити про «якийсь» День Незалежності...

От тепер і вирішуйте, шановні читачі і нечитачі, в ЯКІЙ країні ми живемо... Перефразовуючи слова «залізного канцлера», починати змінювати і Країну, і Людину треба, на моє глибоке переконання, зі Школи. Сьогодні. Завтра може бути пізно...

Олександр КАЗЬБА

Болить

Враження від Чорткова після Трускавця

Вийшла з автобуса, який привіз мене з Трускавця до Чорткова, коли на вулицях вже не світився жоден ліхтар. Зашпортуючись на вибоїнах дороги, тротуару, присвічуючи шлях мобільним телефоном, дійшла до свого будинку. Наступного дня, ще перебуваючи під враженням побаченого в курортному місті, пішки спустилася вулицею С.Бандери до центру нашого міста. Від різкого контрасту – там і тут – настрий геть зіпсувався та змусив вилити мій жаль у цих рядках.

У Трускавці жила в приватному секторі, а тому побачила не лише центр міста, а й віддалені від нього вулиці. Що впало у вічі одразу – чистота скверів і вулиць, покриття яких було незвичним для мене – рівеньким. Навкруги – квіти, доглянуті, тішать око барвою та свіжістю. Відразу видно, не економлять на воді. Коли на місто спадають сутінки, засвічуються ліхтарі. І не тільки на центральній вулиці, як ото у нас. Багато лавочок для перепочинку. Фасади будинків пофарбовані, ваблять ошатністю. Одним словом, куди не глянь – всюди відчувається рука дбайливого господаря, який любить місто і старається зробити його ще кращим.

Ідучи крок за кроком, оглядаючи вулицю С.Бандери, дивувалася, як треба НЕ любити Чорткова, щоб довести його до такого жалюгідного стану.

Звернула увагу на сміттєві урни: вони різні за формою, кольором і віком, що не додає естетики. А може, влада міста і не знає, що воно таке – ота естетика. Крім того помітила, що всі урни (на великій відстані одна від одної, наче їх розкладав скупар) розміщені лише на лівому тротуарі, на правому ж примостилася одна, як сиротинка, біля автобусної зупинки (що поруч із дитсадком). Це ж треба мати певні садистські нахили, щоби вгніздити зупинку поблизу маленьких дітей. Та чому дивуватися?! Забрали у діток територію садка під забудову, то чого б ще й не вкорочувати малюкам віку вихлопними газами?! До речі, біля тієї будови завжди насмічено, власники не піклуються про чистоту прилеглої території. Кинула оком праворуч – там вулиці Маньовського та Синьного, що ведуть до лікарні. Вони просто страшні! Міська влада дає дозвіл на забудову, але не вимагає поновити дорогу, знищену вантажівками, що возили будматеріали, та підведенням комунікацій. Чому забудовникам створені такі великі привілеї в нашому місті?! Вони родина чи «любі друзі» п. Вербіцького? Земля належить громаді, а користають з неї окремі особи, які навіть не завдають собі клопоту навести після себе лад. Отож мешканці цих вулиць не ходять, а мучаться, викручуючи

собі ноги. Тими ж вулицями ходять на роботу медичні працівники, а ще й – хворі люди. Та хто переймається їхніми проблемами?! У будь-якому випадку – не місцева влада. Такого паскудства в Трускавці я не бачила!

Апогеєм дикунства є сквер, що нижче ЧІПБ. Біля нього впритик «вишикувалися» чотири контейнери для сміття, яких покрила іржа, а кришок на них не було від народження. Смоляр від смітників стоїть несусвітній, частина всякого непотребу звалилася у самісінький сквер. У Трускавці контейнери накривають, мабуть, ще й миють і обробляють хлоркою, бо запаху й зблизька не чути. Нашому голові варто було би перейняти досвід доглянутих міст. До слова, там довгий час очолював місто наш земляк, п. Грицак, про якого мешканці Трускавця, дізнавшись, що я з Чорткова, відгукувались дуже позитивно. Думаю, він щиро поділився би досвідом, дав би цінні поради, як шанувати людей, піклуватися про благоустрій міста, допоміг би скласти покровокий план виходу з такої плачевної ситуації. А ще повз ті смердючі баки йдуть школярі, ступаючи в мазуту, що щедро плеться з сміттєвих вантажівок. А сам сквер – суцільне знущання. За моєї пам'яті там зробили фонтан, але дуже скоро він перестав функціонувати. Потім, не знаю який за рахунком, голова (швидше «безголовий») наказав закидати басейн фонтана землею і зробити квітник. Немає фонтана – немає проблеми. На думку мера, саме так має виглядати клумба у місті обласного значення: обмурівок облуплений, а в квітнику буйно розростаються трава та кущі. Деякі алеї скверу викладені якимось камінням (поскупилися на плитку?!), яке подекуди позападало і вкрилося травою. Тут вже спостерігається ставлення до дітей (адже у сквері грається різного віку дівчата)... Якось нелюдська система. Дивно, що напередодні святкування Незалежності України ніхто не прибрал цю територію, призначену для відпочинку. Чи, може, міська влада ментально ще живе в СРСР, а тому їй байдужа дата 24 серпня?! Східці, якими я зійшла до будівлі міліції, вже мало нагадують сходи: більша їх частина обкришила, обламалася.

Сходи для любителів екстриму! Ступивши кілька кроків, натрапила на ще одну урну, та вже іншої форми – кам'яний вік, ровесниця Брежнева.

Звернула на центральну вулицю – старий магазин (його називають «шістнадцятий») стоїть обдертий, різуче контрастуючи з новою прибудовою, архітектура якої, на жаль, не стала окрасою міста. Власник спорудив таку собі коробку – дешевий варіант. Та й чого старатися – це ж не його місто; місцева влада не виставила певні вимоги до забудови (а може, виставила та була ними цілком вдоволено?), навіщо ж витратитися... Пан Чорпіта (директор міського краєзнавчого музею) багато би розповів про «шістнадцятий», який продали заїжджому ґазді.

Підійшовши до банку «Аваль», із сумом констатувала, що він, мабуть, переживає не найкращі часи, адже багато банків збанкрутували: від ваз на квіти залишилася лише одна кам'яна основа, а кілька років тому (пригадую) у них буйно цвіли квіти; стоянку для машин давно не прибирали, як і біля сходів до самого банку; а за ним – замість газонів хіба що курям можна пастися (трава не підстригається, запилжена, нагадує вигін за селом). Ого! Навіть державного прапора немає на фронтоні будівлі. Може, банк підпорядкований іншій державі і там працюють іноземці? Хоча, дивлячись на бруд навколо нього, розумію, що це припущення хибне.

Перейшовши на лівий бік вулиці, пошкодувала, бо тротуар знищений, викривлений, багато плит поламано або й зовсім немає. Невже не знайшлося коштів вилласти тротуар?! Біля входу в магазин «Стиль» давно вже потрібно було поставити бруківку, бо велика територія між будинками має надто занедбанний вигляд. А центр міста?! Хоча який то центр, коли біля кошту паркуются таксівки – не проїхати, не перейти.

А ось у самісінькому центрі – речовий ринок. Мабуть, трускавецький міський голова себе поважає і розуміє, що місто має жити за певними правилами, маючи цивілізований вигляд. У нього вистачає здорового глузду

не робити на головній вулиці філіал Калинівського ринку (що у Чернівцях). На жаль, маємо те, що маємо. А маємо тому, що байдужість є основним ворогом мешканців міста...

На площі глянула на так звані клумби. Та це готовий гербарій! Те, що влада не для людей, а лише існує як факт, вже зрозуміло, але чим завинили ті квіти, які в спекотні дні благають (та дарма) водичку? На деякій частині клумб – цілком. Знову стало прикро, бо пригадала барвісти квітники в Трускавці. Виникла думка: а що взагалі любить міська влада? Немає жодного скверу (їх і так залишилося один-два), жодної вулиці, якою можна було би пишатися. Просто нема!!! Назвіть хоча б одну, що якісно заасфальтована і з сучасними ліхтарями, які світилися б у вечірній час. Всі вулиці латані-перелатані, як торба злидаря, заасфальтовані за принципом «стук-грюк, аби з рук»). Чому вони не витримують навіть декількох років експлуатації? Бо це прибуткова справа, як для виконавців, так і для замовників...

Центральна площа з тих пір, як її примусово «покинув» вождь пролетаріату, не зазнала змін. Можливо, її совковий вигляд тішить голову міста, нагадуючи про дні молодості... Ліхтарі перед мерією встановлені ще, по-моєму, «попередніком», теперішній голова не тягнеться до світла – у вечірній час на площі «хоч в око стрель».

Як нікуди не виїжджаєш, то якось звикаєш до такого занедбаного стану рідного Чорткова і вже не помічаєш у круговерті буднів бруду, сміття, смороду баків, зграй безпритульних собак, запилюжених вулиць, облуплених оголошеннями дерев і будинків тощо. Коли ж на деякий час потрапляєш у інше місто – доглянуте, чисте, щасливе, – то стає прикро і соромно, що ми мовчки спостерігаємо занепад Чорткова, миримось з таким станом вже кілька десятиріч років, бо живемо за принципом: «моя хата скраю». А таку позицію місцева влада вітає, бо тоді можна працювати не на добробут містян, а виключно на себе – коханого.

На цій сумній ноті закінчую свій порівняльний огляд не на користь рідного міста. Але це ще не кінець моїх невеселих спостережень.

Надія ПІМЕНОВА

Актуальне інтерв'ю

Назар Яворський: «Догма у розвитку туризму: спільно – громада, бізнес, влада»

В оксамитовий сезон мандрівок, коли активний літній відпочинковий закінчився, а зимовий екстремальний ще не розпочався (цю нішу, незаповнене ніякими атракціями своєрідне «вікно» у туристичному «розкладі» ми, до речі, могли б використати сповна для зацікавлення подорожуючих нашим краєм) пропонуємо до уваги читачів інтерв'ю із заступником директора департаменту розвитку інфраструктури, транспорту і туризму ОДА – начальником управління розвитку туристичної інфраструктури Назаром Івановичем ЯВОРСЬКИМ. Ця розмова визрівала вже давненько. Питанням розвитку туризму на Чортківщині цікавлюся давно, і як журналіст, і як депутат райради, секретар комісії з питань культури, туризму й духовності, і просто як свідомий громадянин. Багато писалося різноманітних публікацій на цю тематику.

Та значного розвитку туристичної сфери на Чортківщині не спостерігається й нині. От лише цього року заквітчувалася чортківська молодь, проводячи різноманітні акції, однією з цілей яких є привабити туристів до нашого міста. На один з таких розважальних заходів – організований представниками громади спільно з владою фестиваль «Гольський фест» і прибув наш співрозмовник. Власне, спілкування на тему розвитку туризму в регіоні та Україні зокрема й розпочалося з обговорення події, що тривала на той момент у замкових мурах. Назар Іванович відразу ж виокремив суть, квінтесенцію, на чому будуватиметься все і вся, і ця сфера послуг також – активність громади, співпраця трьох сегментів: влади, громади й бізнесу.

– Там, де є активні громадські організації, там щось робиться. От як у вас «Фортеця кіно» започаткована чи от «Гольський фест». Влада може скоригувати, підтримати, сприяти. Але ідея, бажання мають йти від громади. От як у Польщі. Що там особливо показувати? А як розвинута туристична індустрія! І це все – ідеї громади, а влада – сприяє. Знову ж таки, у них є так звані локальні регіональні туристичні організації. Це все йде із членських внесків, воно не фінансоване з бюджетів.

– Це окремі люди збирають гроші, щоб розвивати туризм?

– Ні, не люди, а скажімо так: суб'єкти туристичної діяльності – готелі, турфірми, усі, хто зацікавлений у промоції своєї території. В Україні, наприклад, з цією метою пропонують створювати туристичні асоціації, у них діють локальні туристичні організації (рівень району, скажімо) та регіональні туристичні організації (рівень області). Тому переважна більшість польських воєводств мають отакі регіональні туристичні організації, які об'єднуються в національну туристичну організацію, а вона вже дофінансовується з державного бюджету для промоції на світовому рівні. Як результат – на даний час наші сусіди мають свої туристичні представництва в 14 країнах світу.

– Отаким чином могла б розвиватися і Україна?

– Так, звичайно. Зараз є у Верховній Раді такий активний депутат, як Анна Романова, голова підкомітету з питань туризму і курортів ВР. Вона наполегливо привертає увагу до розвитку туризму в країні, до того, що в нас повністю треба переписати закон про туризм, переглянути ліцензування операторської діяльності. На сьогодні у нас відмінні будь-які дозволи на екскурсійну діяльність, немає ні акредитації екскурсоводів, ні дозволів, нічого немає. Але ж не може будь-хто проводити екскурсії, розказувати історію нашого краю. Бо чи можемо ми бути впевнені у достовірності тих фактів, які викладає гість? Будьмо відверті: приїжджають, скажімо, автобуси з нашими добрими сусідами поляками і їхній гід розповідає, що з давніх-давен Кременець, Чортків, Заліщики – польські міста. Чи можемо ми це дозволити? Зрештою, якщо проаналізувати історію нашого краю, то маємо розуміти: Західна Україна – то є територія трьох культур, української, польської, єврейської. Віддавна так було, аж до II Світової, поки євреїв не знищили масово німці та не відбулося депортації поляків з українських земель. У деяких містах ще плюс були потужні вірменські громади, наприклад, в Бережанах, Язлівці (яке, як і Ягільниця, колись було містом, а з приходом радянської влади стало

навіть не селищем, а селом).

На всеукраїнському рівні в сфері туризму є досить багато проблем: старий закон, немає державного органу, який би займався проблемами туризму (скоріше, до минулого року, ці функції виконувало державне агентство з питань туризму, але у 2014-му його ліквідували, повноваження контролюючих функцій передали Міністерству економічного розвитку, і лише у вересні створили відділ розвитку туризму). Та держава зобов'язана фінансувати представлення України як туристичної держави на міжнародній арені. Ми можемо представляти свої міста, області самостійно, але туристичний імідж держави, представлення України як туристичної країни – це має бути на державному рівні, бо жодна організація не дозволить собі таких витрат. Наприклад, та сама Грузія. Скільки туристів грошей вклали, щоб про їхню країну дізналися як про туристичну державу! Це величезний бюджет. І це дає свій результат. Звичайно, сьогодні говорити про іноземного туриста важко, бо, враховуючи ту ситуацію, що склалася в Україні, сюди просто бояться їхати і поляки, і білоруси в тому числі, які, до речі, як туристи нам досить цікаві, бо вони наші сусіди. До подій на сході їздили до нас досить активно.

– Я розумію, що приваблює поляків – вони й досі вважають, що тут їхня отчина і хочуть побачити, де жили їхні прабабки, а білоруси?

– Туризм не обов'язково має мати якусь історичну прив'язку чи пізнавальну. Білорусів цікавить інше: туристичні бази, готелі, суто з метою відпочити, а також на закупи. Ми маємо пам'ятати, що коли їдуть туристи, то під час поїздки вони мають на меті ще й купити те, що потрібно в господарстві. Бо коли ще чоловікові й дружині знайти вільний час, щоб купити, наприклад, лампу додому? Такими спостереженнями зі мною поділився німецький професор, котрий три каденції був мером містечка й очолював туристичну асоціацію. Тому магазини, а особливо цікаві, неординарні, ми маємо так само розглядати як туристичний об'єкт. Бо це є сфера послуг, сфера гостинності. І, власне, якщо говорити про розвиток в містах, районах, на невеликих територіях, то однозначно треба створювати якісь туристичні асоціації, громадські організації, тобто суб'єкти підприємницької діяльності в галузі туризму мали би розуміти, що жоден з них не зможе повноцінно розрекламувати свій об'єкт. А коли це робити спільно, за якісь там членські внески, то можна зробити якіснішу рекламу, створити туристичний продукт. Наприклад, не просто готель у Чорткові, а тур до замку Гольських. Туриста приваблює саме комплекс туристичних послуг, в який входять і

проживання, й харчування, і атракції (як у наведеному прикладі – відвідини замкових мурів). Згідно зі спостереженнями, 60 відсотків грошей, які турист витрачає на відпочинку, – це харчування, 30 відсотків – проживання, а на все інше залишається дуже мало.

– Стільки на харчування?

– Так, і це закономірно, бо туристи – то живі люди і усі хочуть їсти. Знову таки хочу вказати на ще одну величезну помилку наших рестораторів: у нас всюди європейська кухня. Кого з туристів зацікавить піца у Чорткові? Страви мають бути українськими, і не «заїжджені» борщ і вареники, а щось цікаве, місцеве, зварене за старовинними рецептами. Так само й готелі. От візьмемо до прикладу сільський зелений туризм. Багато людей не знають до кінця законодавство. Абсолютно легко, навіть не реєструючись фізичною особою-підприємцем, можна займатися таким видом туризму в селі. Адже, якщо приймаєш до 15 осіб одночасно, то сплачуєш в органи місцевого самоврядування 15 відсотків від прибутку. Які елементарні вимоги до екохати? Щоб була чиста постіль та душ з протічною водою. Але люди, замість того, щоб робити невеличкі номери для подорожуючих, починають будувати вілли із камінами та хутрами біля них. Це якийсь незрозумілий пафос, але аж ніяк не сільський зелений туризм. Туристу це нецікаво. Він не за тим іде. Хто хоче каміна – платить за п'ятизірковий готель.

Ще так багато потрібно зробити в цьому напрямку, бо дуже мало хто сприймає туризм як щось серйозне, як розвиток економіки. А в чому мета туристичної діяльності? Заробити гроші. Власне, коли бізнес буде зацікавлений у розвитку туризму, вкладатиме в нього капітал, тоді все й закрутиться.

– Яке місце відводиться владі в цьому?

– Я вже говорив про це, але знову підкреслюю: влада має бізнесові сприяти, засвідчити, що розвиток туризму є пріоритетним напрямком, в міру можливості покращувати інфраструктуру, ремонтувати дороги чи укладати нові.

Цього літа ми реалізували хорошу ініціативу – туристичні стоянки на автомобільних шляхах. Таких в області вже є 22. Туалет, смітник, місце для вогню, кілька альтанок – місце, де можна зупинитися й перепочити. Враховуючи, що зараз багато є автотуристів, які самостійно подорожують, то це хороша візитівка, своєрідний магніт для тих, хто приїхав на Тернопілля. Звичайно, треба шукати гроші в бюджеті на певні проекти, але жодного бюджету не вистачить на ті виклики, які щоразу надає нам доля. Важливо, щоб функціонували громадські організації, які в першу чергу мали б працювати над залученням міжнародної допомоги. 90 відсотків фондів, які надають грантові кошти, працюють тільки з громадськими організаціями. І лише частина – з органами місцевого самоврядування. З місцевими органами державної влади міжнародні фонди не працюють. Хоча були спроби. Наприклад, Івано-Франківська адміністрація виграла грант розміром близько 800 тис. євро. Зараз освоюють ці кошти. Але це лише експеримент. В основному картина традиційна – громадські організації, адже вони не працюють через казначейство, прозоро можуть реалізувати ці кошти. Звичайно, кожний проект здійснюватиметься у співпраці з владою, бо без її підтримки дуже важко зреалізувати громадську ініціативу. Але всі ці речі мають йти від громади. Якщо люди, бізнес не хочуть у цьому напрямку працювати, нічого не вийде, що влада не робила б. Догма успіху будь-якої справи: тісна співпраця громади, бізнесу і влади. Коли вони всі троє мають спільний інтерес, тоді можна говорити про успіх. Якщо говорити про розвиток туризму на якійсь окремій території, то влада мала би напрацювати певну стратегію розвитку, програму, тобто, вивчити ситуацію, яка є, і

на цьому працювати, залучивши громаду, бізнес, науковців, краєзнавців. Розробити певну концепцію розвитку, в який б'єк рухатися, які види туризму розвивати. Наприклад, той самий бізнесмен (бо говоримо про внутрішніх інвесторів, про зовнішніх ще рано мріяти), який хотів би будувати готель, ресторан, туристичну базу, не може це робити будь-де, бо це нелогічно, багато часу затратиться, щоб змінити вже існуючі туристичні потоки. Важливо, щоб цей об'єкт був вигідно розміщений з погляду логістики. Так, Тернопілля добре розташоване в цьому плані. Після анексії Криму й подій на сході найбільш привабливими для туристичних потоків є Карпати, а вони йдуть через нашу область: Дубно – Кременець – Буачч чі Бережани – Івано-Франківськ чи Буковель.

Як це не прикро звучить, та очевидним для нас є таке: цікаво зараз розвивати туризм ще й тому, що південь наш неспокойний, а більшість українців з центральної, східної, північної частини країни звикли відпочивати в країні. Як наслідок – за минулий літній сезон Карпати мали такий прибуток, що перекрыли попередній найуспішніший зимовий сезон. Люди з великих міст, як Харків, Дніпропетровськ, Київ – основний наш потенційний клієнт. Вони мають гроші, більшість ніколи не була в Західній Україні, хочуть гарно відпочити, гарно поїсти, різних атракцій – отакий, власне, є наш клієнт на теперішній час, а отже, нам потрібно його сюди запросити. Але чим зацікавити? Повинен бути туристичний продукт. Знову-таки, багато людей помиляються кажучи: хай турист поїде, а ми тоді щось побудуємо. Ні, мандрівник не поїде стихійно, спочатку створюється туристичний продукт, закладаються кошти на його популяризацію і аж тоді можна отримати прибуток у цій галузі. Нема іншого виходу, крім того, щоб вкладати гроші в розвиток туристичного бізнесу, популяризації його, а для цього треба брати участь в різноманітних туристичних виставках, в соцмережах можна добре рекламувати свою туристичну продукцію. Але це потребує затрат грошей, часу. І знову-таки: рекламувати що – яке місце? Ні, мають бути якісь цікавинки. Колісь популярністю користувалися маршрути-оглядини замків. Зараз турист не поїде просто послушати екскурсію і подивитися на руїни. Це вже йому нецікаво. А от якщо у тому замку можна буде постріляти з лука, поїздити на конях, по дорозі туди заїхати на пасіку поїсти меду, пообідати в гарному ресторані місцевими стравами – це інша справа. Просто поїхати в якесь місто? Ну знову ж таки, у нас жодне місто не має туристично-інформаційного центру. От уявімо собі ситуацію: приїхали мандрівники, де вони мають їсти, спати, на що поглянути? Оцю інформацію подорожні могли б отримати в ТІЦ. Отакий ТІЦ – важливий сегмент у розвитку туризму. В нас їх нема, але їх треба утримувати. Тут вже має бути зацікавленість місцевого самоврядування. Але якщо не буде надходжень до бюджету, вони не зможуть їх постійно утримувати. А щоб оці надходження були, треба задіяти в туристичну сферу якомога більше підприємців, які б сплачували податки.

– Тобто, суть така: ми вам сприяємо, вас рекламуємо, а ви платіть податки?

– Так, звичайно. Отака має бути співпраця, бо, скажімо, у представників влади є суттєва знижка на рекламну площу на виставках, чого не мають окремі підприємці, що зацікавлені взяти участь в таких масових заходах. Тому співпраця влади і бізнесу могла б бути взаємовигідною. Хтось сам по собі не може зрушити цю гору під назвою «Туризм».

(Далі буде)

Оксана СВИСТУН
Фото Ореста ЛИЖЕЧКИ

Постаті

Науку творять особистості

У сучасних українських реаліях займатися наукою непросто. Потрібні наполегливість, навіть відвага, вміння відстояти власну думку, правильно розподілити час на наукові пошуки, прагнути до творчого зростання і водночас пам'ятати про тих, хто поруч, кому потрібна допомога й підтримка. Адже наука, а через неї й нація, творять саме яскраві непересічні особистості, котрі поєднують у собі науковий, педагогічний талант, а також такі якості, як, передусім, обдарованість, визначні наукові результати, любов до науки, педагогічна майстерність, цілеспрямованість, наукова принциповість, висока культура, особистий авторитет, доброзичливість, ентузіазм,

вміння спрямувати роботу і підтримувати самостійність та ініціативу тощо. Хоча нині наука твориться в основному колективно, роль особистостей у ній, як і раніше, залишається величезною. Вчений, який повною мірою поєднує талант дослідника й учителя, – унікальний, бо його значення для науки від цього тільки зростає. Доля подарувала мені зустріч саме з такою людиною, в якій надзвичайно органічно й гармонійно поєднані вимогливість до себе й інших, фанатична працьовитість і водночас – чуйність, турботливість, відповідальність за тих, хто поруч, – з Романом Івановичем Пахолком, перспективним науковцем, блискучим менеджером, турботливим батьком і чоловіком, люблячим сином.

В українській освіті Роман Іванович Пахолко більше знаний як викладач, керівник й організатор, природжений лідер. Активна життєва позиція, рішучість, багатогранність інтересів, неординарність, оригінальність суджень та міркувань притягують до нього як студентську молодь, так і колеги. Студенти із задоволенням відвідують його заняття, дослухаються до порад; колегам приємно працювати поруч. Здається, у його житті немає й хвилини, коли б він не думав про майбутнє Чортківського педагогічного коледжу, не втілював свої задуми у практичну діяльність. Підготовка майбутніх фахівців тут здійснюється завдяки поданню багатьох традицій та інноваційних досягнень; посилено практичну спрямованість методичної роботи, її наближеність до потреб школи. За відносно недовгий час Роман Іванович вивів коледж на якісно новий рівень. У цьому йому допомагало, в першу чергу, знання історії діяльності закладу. Вивчення історичних коренів Чортківського педагогічного коледжу стало поштовхом до зацікавлення досвідом діяльності інших освітніх закладів західноукраїнського регіону, що дозволило згодом сформулювати предмет наукового дослідження.

Упродовж останніх років Р.І.Пахолко активно позиціонує себе як талановитий дослідник, якому імпує процес творчості, допитливий пошукувач, перспективний науковець, автор оригінальних історико-педагогічних наукових розвідок. Роки роботи над дисертаційним дослідженням стали для нас із колегами приємним часом спілкування з людиною творчою, проникливою, енергійною. Його життєве кредо – творити людям добро. Серед іншого мені найбільше імпонують його людяність і гуманізм, уміння дослухатися до проблем кожного, тактовність у спілкуванні і з професором, й зі студентом. Секрет наукового успіху Романа Івановича – в його надзвичайній працьовитості, допитливості, цілеспрямованості, організованості, зібраності, відповідальності, самовідданості. Для нього характерний постійний пошук, особиста ініціатива, критичне осмислювання досягнень науки, нестандартний творчий підхід до розв'язання ситуації. Він намагається досягти якнайкращих результатів, завжди доводить розпочату справу до логічного завершення. Людина достоту творча: працює не тому, що потрібно, а тому, що не може не творити, отже, достатньо сильна внутрішня мотивація; відчуває потребу в самовираженні. Феноменальна пам'ять, багата уява, глибоке знання історії, володіння іноземними мовами, вміння аналізувати, синтезувати, узагальнювати дозволили йому опрацювати рідкісні матеріали з історії західноукраїнських освітніх закладів, вивчити й описати маловідомі сторінки їх діяльності. Впродовж останніх років Роман Іванович брав участь у конференціях в Україні, Польщі, Чехії, Німеччині. Серед учителів, що допомогли становленню Р.І.Пахолка як науковця, сприяли у формуванні його наукового стилю, розкриттю наукового потенціалу, – доктори педагогічних наук, професори Т.К.Завгородня, В.П.Кравець, В.М.Чайка.

Активна й наполеглива науково-дослідницька праця Романа Івановича увінчалася вагомим здобутком: 26 травня 2015 р. на засіданні Вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка він успішно захистив кандидатську дисертацію зі спеціальності 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. Далеко не кожному вдається здійснити такий стрімкий прорив.

Роман Іванович – цілеспрямований, працьовитий, вимогливий фахівець, цікава, толерантна, чуйна, непересічна, яскрава, надзвичайно харизматична особистість. Він виступає взірцем порядності, чесності, інтелігентності, гуманності, вимогливості й водночас доброзичливості. Його цінують та поважають учні, колеги по роботі, науковці. Він належить до тієї категорії людей, які сповна віддають себе служінню учням, науці, ідеї. Людина колосальних здібностей – хороший керівник, викладач, науковець – постійно перебуває у творчому пошуку, не зупиняється на досягнутому, самовдосконалюється і цьому вчить своїх учнів. Бажаю Романові Івановичу нових творчих звершень, здобутків, досягнень. Імовірно, згодом він очолюватиме нову наукову школу України, адже володіє усіма необхідними для цього якостями: мудрістю, виваженістю, далекоглядністю, вмінням об'єднати одностайно навколо спільної ідеї. Удачі Вам, Романе Івановичу, здоров'я, Божого благословення.

Тетяна ЗАВГОРОДНЯ,

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки ім. Б.Ступарика Педагогічного інституту Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаніка

Погляд зблизка

Хорошої в серцях погоди та лиш приємних примх природи!

Такі напрочуд доречні зичення з нагоди 75-літнього ювілею гідрологічної станції Чортків були озвучені минулої п'ятниці, в часі пошанувань колективу як тернопільським, так і столичним, київським начальством.

Насамперед – стисла довідка (витяг зі збірника «Праці Центральної геофізичної обсерваторії. Випуск 11 (25). Під редакцією О.Косовця»). В одній зі статей авторства начальника гідрологічної станції Чортків В.Бриндя значається, зокрема: «Метеорологічні спостереження у м. Чортків проводилися ще до 1939 р., але даних щодо часу початку і періодів роботи станції немає. Начальниками станції були С.Загоруйко (1944-1959 рр.), Л.Майданик (1959-2002 рр.), П.Онищук (2002-2009 рр.)... Близько чотирьох десятиліть працюють техніками-гідрологами I категорії М.Голіната, В.Космовська, керівником метеогрупи вже багато років є технік-метеоролог I категорії Т.Бородайко... Основні завдання станції: організаційно-методичне керівництво закріпленою річковою мережею басейну р. Дністер (22 гідрологічні пости в Івано-Франківській, Тернопільській та Хмельницькій областях); обробка, аналіз та ув'язка польових матеріалів спостережень з водостів; відбір поверхневих вод для визначення гідрохімічних і гідробіологічних показників; спостереження за температурою повітря та поверхнею ґрунту; атмосферним тиском, параметрами вітру, атмосферними явищами, радіаційним фоном; аерометеоспостереження тощо. За структурою до складу станції входять гідрогрупа та метеогрупа з агрометеорологом. Середній вік працівників – 42 роки».

Власне з метою привітати колектив гідрологів з ювілеєм та нагородити Грамотою наразі й завітав до Чорткова згаданий вище директор Центральної геофізичної обсерваторії Олександр Косовець, із вуст котрого нам, газетерам районки, пощастило вилучити трохи креативу. Наш співрозмовник не без гордості повідомив, що свого часу, ще 1970 року, він, як майбутній фахівець, проходив у цих стінах гідрологічну практику – під керівництвом старшого техніка-гідролога І.Струса. Тож до Чорткова не байдужий: коли випадає нагода відрядження кудись західніше нашого краю, неодмінно заїжджає сюди. Принагідно зажартував: «Може, тому тут і добрі показники? Адже поява начальства мимоволі дисциплінує...».

А коли серйозно, то значущість гідрологічної станції Чортків у цілісній «машині» цієї служби така: це – середня ланка. На Тернопільщині є ще й інші станції – у Бережанах, на Кременеччині. Однак наша, на відміну від згаданих, окрім метеоспостережень, провадить ще й гідрологічні.

Ось так, слово за словом, ми й добралися до теми най-

читабельнішої, тієї, що мало не у всіх не лише на слуху, а й на язиці, – відносно примх пані Погоди в її цьогорічній іпостасі. «Про таке явище, як паводки, тепер можна хіба що мріяти, – зауважував п. Косовець. – У нас в столиці вперше від 1891 року – за 125 літ спостережень! – випало лише 2,5 мм опадів! – пристрасно провадив далі. – Це практично нічого. (У Чорткові – 11,5 мм, це 16 відсотків до норми, бо вона становить 70 мм. – Авт.). На Волині сухо, на Львівщині сухо, там хоч річки не поперешихали.

А на Дніпропетровщині таки пересохли...». Наголошував і на тому, що вперше за 135 років метеоспостережень на початку вересня побито всі температурні рекорди – адже стрілка термометра у столиці перетнула 35-градусну позначку.

Ось такий обопільний взаємовплив: спека поглибила засуху. У водоймах, та що там – у криницях – дедалі меншає води, що вже мимоволі породжує паніку. Ми й запитали директора обсерваторії, коли ж нормалізується водний фон. І почули: поки що наука цього спрогнозувати не може. Відновиться безумовно, однак через глобальне потепління на планеті поступово зростає середньорічна температура: за проміжними (між 1991-м та 2010-м рр.) підрахунками фахівців обсерваторії вона зростає, приміром, на один градус на Чернігівщині та 0,4 градуса в Криму, Тернопільщина – десь посередині. Кількість опадів не змінилася, проте з ростом температури вищає показник випаровування, тому й дошлягає дефіцит опадів. «Наші зими стали практично безсніжними або принаймні малосніжними, – коментував О.Косовець. – Через це й води в річках меншає. Та загалом панікувати не слід. Поки що кліматичні зміни позитивно відбиваються на аграрній галузі, особливо вирощуванні зернових. Адже Україна третій рік підряд збирає понад 60 млн. тонн хліба».

Принагідно науковець-практик із Києва вщент розвіяв віками тлумачене народне передбачення «спекотне літо – студена зима», мовляв, ті прикмети – для забобонних бабусь та дідусів (адже всі календарні зими XXI століття в Україні, попри спеку влітку, – теплі). Так само «розгромив» довгострокові прогнози, що зазвичай ніколи не справджуються. Мовляв, все змінюється ситуативно внаслідок розмаху екстремальних явищ, розбалансованості погоди. А на сакраментальне запитання, чи отакі, як наша, станції «роблять погоду», видав «на-гора» цитату від Косовця: «Якісний прогноз погоди неможливий без якісних метеорологічних спостережень!».

Вітання й дарунки станції-ювілянтці спрезентували ще й начальник обласного Центру з гідрометеорології С.Софінський, віршовані рядки – «обличчя» місцевої погоди на тернопільських телеканалах, завідувачка сектора організації робіт Центру О.Софінська та начальник авіаметеорологічної станції Тернопіль В.Кучерко.

Анна БЛАЖЕНКО

Фото Любомира ГАБРУСЬКОГО

Враження

Крим... Погляд із минулого та сьогодні

Щорічно мені випадала нагода відпочивати в Криму, тим паче – там проживають мої близькі родичі, а саме – в Сімферополі. Цьогоріч, незважаючи на анексію Криму, також вирішив туди відправитися. Та не з нагоди відпочинку; просто провідати рідного дядька, підтримати національний дух український.

Слід сказати, дядько мав велике бажання виїхати з окупованої території, та в Криму проживає вже понад 25 років, у нього є приватна власність – власний будинок, розвинена бізнесова діяльність; і хоча йому важко змиритися з таким непередбачуваним поворотом подій в нашій державі, та все ж життя викладає і затверджує свої плани.

Відразу зауважилося, люди – мешканці Криму – поділилися на дві категорії: ті, котрі прийняли громадянство Росії, та ті, котрі відмовилися приймати вказане громадянство (зберігаючи цінності рідного українського народу, патріотизм і гідність), подали вид на проживання.

Даруйте, повторюся – майже щороку мені випадала можливість гостювати у дядька в Криму. Та якщо порівняти з минулим щодо комфорту і швидкості добирання до визначеного місця, а ще й фінансові витрати, то, безумовно, сьогодні – і дорожче, й довше, і виснажливіше. Є певні незручності, з якими стикаються всі подорожуючі – як відпочивальники, так і ті, котрі провідують тамтешніх рідних і близьких. Щодо цього дозволю собі висловити власну суб'єктивну думку: Росія для нас – держава-агресор, але ми чомусь не розриваємо сполучення з Москвою, Санкт-Петербургом, Ростовом-на-Дону та іншими містами (тобто збережений транспортний зв'язок; українці відправляються в Росію, і це всім відомо, на заробітки), а от у зв'язку з Кримом (який ми досі вважаємо нашим, з яким багато українців мають кровні зв'язки) створені неабиякі проблеми, перешкоди. Звичайно ж, розуміємо, що все це робиться задля безпеки України, та все ж можна віднайти хоч якусь альтернативу.

Автобусного рейсового сполучення на часі немає жодного; ще трішки раніш були автобусні маршрути з Києва, Чернівців й інших міст; пасажирський транспорт, скажімо, проходив усі блокпости і в'їжджав на територію Криму. Зараз – самі рейси начебто збереглися, та автобус доїжджає лише до першого українського митного поста, а далі – етапи всієї кількарізкової митної перевірки подорожуючі проходять пішки. З російського боку – встановлені планові рейси; зазначений час відправлення від самісінького митного поста.

але ж людей їде чисельна кількість... Якби налаштували таке перевезення, то, очевидно, був би певний дохід в бюджет нашої держави, а не в кишеню приватникам. А далі – належно облаштованого КПП з українського боку також немає, що не скажеш про російський митний пост (де є всі умови, як для працівників митниці, так і для перевізників). Не сприймайте це за критику, бо всьому можна віднайти пояснення. Гадаю, якщо Росія вже поставила крапку на анексії Криму (вважаючи його навечно своїм), а тому й облаштовує все як «господар» «своїх» земель, то Україна сприймає анексію, як тимчасове явище... Тобто окупованого КПП з нашого (українського) боку немає – степ, заасфальтована дорога, вириті рови, невеличкі митні пости, де знаходяться працівники прикордонної служби, і все... Загалом перехід

тїю «Единая Россия», Жириновського, Аксьонова з атрибутами – георгіївською стрічкою та російськими прапорами (щодень, як святковий).

На жаль, я не наважувався познайомитися будь з ким із мешканців і запитати їхню реальну точку зору, бо не знав, хто чим, як-то кажуть, дихає, тому що снує думка про те, що ФСБ РФ у Криму працює надпотужно. Хоча виокремилася інформальна група, проте вони бояться відкрито висловлюватися супроти анексії Криму. Щоправда, не бояться виступати проти режиму Путіна татари. І хоча, знаємо, що їх переслідують, утискують в правах, але все ж надія їхня щодо волі, встановлення справедливості та повернення Криму Україні не згасає, мовляють: «...вся історія сьогодні – не вічна, ще настане і наш час...».

зросли. Адже, знаємо, курс долара щоразу скаче догори: в часі мого відпочинку долар коштував 53 рублі, за місяць «підсочив» до 66-ти рублів. Слід зауважити, більшість кримчан направляє за покупками в Херсон (все ж вигідно дешевше).

Прикро, та, на мою думку, в більшості кримчан, особливо старшого покоління, навіть і при Україні патріотизмом українським (дозволю собі так висловитися) не пахло. Багато є біженців зі східних областей України. Проросійське зомбування (!) йде в повну силу, хоча українські телеканали доступні через супутникові «тарілки». Російський інформаційний простір (абсолютна протилежність нашому) сповіщає, що саме українські війська бомблять схід України, вбивають мирне населення, а бідні ополченці самотужки чинять опір, відстоюючи напади українських військовиків, що

Деталізую сам шлях переїзду до місця призначення. Слід зауважити, великий спектр заробітків відкрився для перевізників (суми для оплати перевезення просто нереальні (!), тобто – дуже великі). А насправді ж, ті, хто орієнтується в розцінках перевезення, може ще й, так би сказати, поторгуватися, то на правду, за проїзд від Чорткова до Сімферополя можна вкласти в 350 грн. Тогоріч – квиток у купейному вагоні лише з Тернополя до Сімферополя коштував трішки більше 200 грн. Отже, якщо порівняти цьогорічне підняття цін абсолютно на все, то, як на мене, цілком адекватна сума на дорогу. Та ось, до прикладу, спілкуючись з подорожньою панянкою старшого віку, дізнався, що вона за проїзд від кінцевої зупинки потягу – Новоолексівки Херсонської області (від якої люди вже самотужки добираються до українського кордону – КПП Чонгар) – затратила 1,5 тис. рублів (близько 700 грн.), а ще плюс за квиток на потяг – дорога лише в один бік їй «потягнула» близько 1000 грн. (співвідношення рубля до гривні вказане станом на липень 2015 р.).

До українського кордону (37 км) добиралися автівкою приватного перевізника. До речі, перевізники за подолання такого кілометражу запрошують з одного пасажирів 150 (!) грн. (а повний екіпаж – 4 особи?!).

Найперше, що вразило – неналагоджене транспортне сполучення до українського кордону,

від українського кордону до «російського» займає близько 5-ти км.

Враження від теперішнього Криму. Забракне слів, щоби передати дискомфорт від усього побаченого. Повсюди – російські прапори. Звичайно, Крим завжди знаково відрізнявся від, скажімо, материкової України, та все-таки, принаймні, можна було почути бодай би розмови українською мовою, що не скажеш за сьогоднішній (зараз українською там не розмовляє ніхто, хіба що в тісному сімейному колі). Хоча, слід сказати, не наткнувся жодного разу на неадекватне відношення з боку місцевих мешканців – кримчан, – коли з мого мобільного телефону звучав рінгтон «Червона рута» і спілкувався з друзями виключно – українською, хоча й відпочивав я в місцині, де знаходиться російський військовий гарнізон (який був там ще і до анексії Криму). Хочу зауважити, навчальні польоти російської військової авіації зараз почастишали (щодня та навіть щоночі чувся багатогодинний гул моторів і споглядалося часте ширяння російських залізних «птахів»). Мабуть, марно розповсюджується інформація, що Росія хоче перетворити Крим на свою військову базу.

Найбільше не так дратує, а, на правду, тисне на моральний стан те, що повсюди – проросійське пропагування: на всіх білбордах – агітація за пар-

безумовно, йде війна реінформаційна. Те, що Крим переживає зараз не надто хороший час, це – факт. Але розповіді про порожні полиці повсюди в магазинах – це міф. Я відпочивав у селищі, де, можливо, не такий потік на різного роду товари, та все ж (як продовольчих, так і промислових) – на всяк смак. Імпортованого товару немає. Зате є українські продукти, до прикладу, сметана (у переводі на гривні коштує 30). На правду, вартість продуктів у Криму дуже висока (у порівнянні з мінимумом – збільшилася в три рази); вона цілком адекватна для росіян (до речі, прирівнюється до вартості товару в Москві, Санкт-Петербурзі, а там, як відомо, вона – надвисока), проте неадекватна для відпочивальників-українців. Те ж можна сказати і про вартість оренди житла за місяць (18 тис. рублів – однокімнатна квартира, це – більше 7 тис. грн.). У відношенні до зарплат, пенсій кримчан, то ціни на товари для них доволі доступні. До прикладу: мінімальна пенсія в Криму – 8 тис. рублів (близько 3,5 тис. грн.); 1 кг м'яса – 350 рублів; 1 кубометр газу – близько 2-х гривень. Тобто, як говорять мої рідні, в матеріальному плані кримчани почувають себе зараз трішки краще. Можливо, це покращення – короточасне (щоби «замилити» людям очі таким «добрим»), а далі – час покаже... Як на мене, рівень життя залишився незмінним: зарплати, пенсії збільшилися, проте й ціни на все

саме Україна не дотримується Мінських домовленостей (до речі, оприлюднюють навіть інтерв'ю містян, які стверджують про напад із боку України).

Концентрація відпочивальників менша ніж була до анексії, та все-таки вона є. Звичайно ж немає такого – «голці ніде власти», проте пляжі доволі заповнені. Багато хто вже розуміє, що ціни російські «кусаються», і чим витратити кошти на відпочинок в Криму, то краще й ефективніше затратити їх на відпочинок у Єгипті чи деінде за кордоном. Проте пересічним українцям при сьогоднішній зубожілості такий відпочинок і не світить. Мене, так би мовити, врятувало (у фінансовому плані – економія коштів) те, що я їздив до родичів.

«Врятувало»... Та все ж ні серце, ні розум, ні душа не сприймають тієї проросійської атмосфери в Криму.

Максим ГРИЦЬКІВ
Фото з архіву автора

На перших двох знімках: у бухті російського Чорноморського флоту – український підводний човен «Запоріжжя»; корвет «Тернопіль» та інші кораблі, захоплені Росією, на яких зафарбовано українську національну символіку.

14 вересня, понеділок

УТ-1
06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 18.30, 21.00 Новини
07.30, 23.25 На слуху
08.45 Корисні поради
09.00 Вічне
09.20, 18.50 Про головне
10.20 Перша студія
11.00 Д/ф «Дорогами Саксонії»
11.40 Д/ф «Найбільший китайський ресторан у світі»
12.25 «План на завтра» з Анастасією Рінгіс
13.15 Вікно в Америку
13.35 Т/с «Таємниця старого мосту»
15.30 М/с «Друзі-янголи»
15.45 Хто в домі хазяїн?
16.10 Музичне турне
17.15 Д/ф «На крилах андського кондора»
18.15 Час-Ч
19.30 Дорогі депутати
20.00 Перша шпальта
21.30 Новини. Спорт
21.40 З перших вуст
21.50 Подорожні
23.00, 00.00 Підсумки

1+1

06.45, 07.10, 07.45, 08.10, 08.45, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 23.15 ТСН
07.35, 08.35 «Маша і ведмідь» (1)
09.30 «Чотири весілля 4»
10.50 «Міняю жінку - 3»
12.20 Х/ф «Діамантова рука» (2)
14.10 «Сліпа»
14.45 «Не бреші мені - 4»
15.45 «Сімейні мелодрами -3»
17.10 Т/с «Заборонене кохання» (1)
20.30 «Чистопев»
21.00 Т/с «Свати - 6» (1)
22.00 «Гроші»
23.30 «Мінкульт»

ІНТЕР

07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 12.00, 14.00, 16.00, 17.40 Новини
07.15, 07.35, 08.10, 08.35 «Ранок з ІНТЕРом»
09.20 Х/ф «Бідна Ліз»
11.20, 12.25 Д/с «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
13.45, 14.20 «Судові справи»
15.05, 16.15 «Жди мене»
18.00, 19.00 Ток-шоу «Стосується кожного»
20.00 «Подорожці»
21.00 Т/с «Дім зразкового утримання»
00.05 Т/с «Пілот міжнародних авіаліній» (2)

ТТБ

08.00 «Ранок з ТТБ»
10.00 Д/ф «Вражаючий світ тварин»
10.35 «Назбиране»
11.00 «У країні Мультляндії»
12.00 «Мамина школа»
12.30 «Скарби роду»
13.00, 16.00, 19.00, 22.00 «Вісті ТТБ»
13.15 «Загублені у часі»
13.30 «Музичний калейдоскоп»
14.00 «Відверті діалоги»
15.00 «Глобальне попередження»
15.30 «Будьте здорові»
16.15 «Чудесний канал»
17.00 «Українські забавлянки»
17.15 «100 шедеврів»
17.30 «Сад. Город. Квітник»
17.50 Телезамальовка
18.00 «Генії першого роду»
18.25 «Золота провінція»
19.30 «На часі»
20.00 «Урок... для батьків»
20.35 «Пісня в дарунок»
20.45 «Вечірня казка»
21.00 «Тема дня»
21.30 Д/ф «Слобожанська місія великого митрополита»
21.50 «Лицарі небесної варті»
22.30 «Час країни»

ТВ-4

06.00, 10.00, 18.00 Т/с «Чужі гріхи»
07.00 Провінційні вісті. Тиждень
07.40 Програма «Євромакс»
08.10 Вікно в Америку

08.30 Переможний голос віруючого
09.00, 00.15 Час-Тайм
09.30 Програма «Справжня ціна»
09.45 Програма «Про нас»
11.00, 16.10 Дитяча година
12.10 Межа правди
13.10 Хіт-парад
14.00 Х/ф «Гетьманські клейноди»
16.00, 19.00, 22.00, 00.30, 03.30 Провінційні вісті
17.00 Програма «Дикий світ майбутнього»
17.30 Музична програма «Гал-кліп»
19.30, 21.00 Наші вітання
20.00 Єдина країна
20.40 Дім книги
21.30 Програма «Сільський календар»
22.35 Х/ф «Кров і зухвальство» (2)

ICTV

06.00, 19.20 Надзвичайні новини
06.45 Факти тижня
08.45 Факти. Ранок
09.15 Надзвичайні новини. Підсумки
10.00 Труба містера Сосиски
11.00, 13.20 Х/ф «Джуманджі»
12.45, 15.45 Факти. День
13.35 Х/ф «Няньки»
15.30, 16.20 Х/ф «Месники»
18.45, 21.05 Факти. Вечір
20.20 Дістало!
21.25 Свобода слова
00.20 Х/ф «Інший світ. Повстання ліканів» (2)

СТБ

06.00, 16.00 «Все буде добре!»
07.55 «Все буде смачно!»
08.50, 18.30 «За живе!»
10.05 «Зіркове життя. Не бійтеся народжувати»
11.00 «Битва екстрасенсів»
12.00 «Україна має талант-4»
18.00, 22.00 «Вікна-Новини»
19.55, 22.45 «Хата на тата»
23.10 «Детектор брехні 7»
00.20 «Один за всіх»

НОВИЙ КАНАЛ

07.05 Т/с «Друзі»
11.00 Т/с «Щасливі разом»
13.00 Х/ф «Поліцейська академія 4»
14.45 М/ф «Іван Царевич і Сірий вовк 2»
16.05 Т/с «Не родись вродлива»
18.00, 03.15 Абзац!
19.00 Ревізор
21.15 Дешево та сердито
23.20 Х/ф «Артур. Ідеальний мільйонер» (2)

ТРК «УКРАЇНА»

06.00 Події тижня з Олегом Панютюю
06.50, 07.10, 08.10 Ранок з Україною
07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00 Події
09.15, 03.45 Зоряний шлях
10.15, 19.45 «Говорить Україна»
12.40 Реальна містика
13.25, 15.30 Т/с «Сила кохання»
18.00 Т/с «Клан ювелірів. Таємниця»
21.00 Х/ф «Жила собі любов»
23.00 Події дня
23.30 Х/ф «Потрошители». (2)

2+2

06.00 Мультфільми
06.45 «Нове Шалене відео по-українськи»
07.45 «Облом. UA»
08.45 «Помста природи»
09.50 Х/ф «Аутсайдер»
11.45 Х/ф «Сталінград»
14.35 «Вайпаут»
16.25 «Тор Gear»
17.30, 19.00 «ДжеДА!»
18.30, 23.30 Новини «Спецкор»
19.20 «Секретні матеріали»
20.20 Т/с «Скоріон»
21.15 Х/ф «Відкрити вогонь»
00.00 Х/ф «Розумний сумнів»
02.00 Х/ф «Вінчання зі смертю»

15 вересня, вівторок

УТ-1
06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 18.30, 21.00 Новини
07.25, 00.20 На слуху
08.45 Корисні поради
09.00 Вічне
09.20, 18.50 Про головне
10.15 Подорожні
11.00 Д/ф «Всеволод Нестайко. Родом з дитинства»
11.30 Д/с «Клуб пригод»
11.55 Уряд на зв'язку з громадянами
12.25 Дорогі депутати
13.15, 18.15 Час-Ч
13.30 Т/с «Таємниця старого мосту»
15.25 М/с «Друзі-янголи»
20.00 Єдина країна
16.05 Фольк-music
17.15 Д/ф «Талмуд: книга, народ»
19.45, 21.40 З перших вуст
20.00 Д/ф «Філіп Петен»
21.30 Новини. Спорт
21.50 Війна і мир
23.00, 00.00 Підсумки
23.20 Вертикаль влади

1+1

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 23.15 ТСН
06.45, 07.10, 07.45, 08.10, 08.45, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.35, 08.35 «Маша і ведмідь» (1)
09.30 «Чотири весілля»
10.45 «Міняю жінку - 3»
12.20, 21.00 Т/с «Свати - 6» (1)
13.25 «Ворожка»
14.05 «Сліпа»
14.45 «Не бреші мені - 4»
15.45 «Сімейні мелодрами -3»
17.10 Т/с «Заборонене кохання» (1)
20.30 «Чистопев»
22.00 «Світ навиворіт 6»
00.00 Х/ф «Великий Гетсбі» (2)

ІНТЕР

05.30, 20.00 «Подорожці»
06.25 Мультфільми
07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 12.00, 14.00, 16.00, 17.40 Новини
07.15, 07.35, 08.10, 08.35 «Ранок з ІНТЕРом»
09.20, 12.25, 21.00 Т/с «Дім зразкового утримання»
13.05 Д/с «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
14.20, 16.15 «Судові справи»
16.45 «Сімейний суд»
18.00, 19.00 Ток-шоу «Стосується кожного»
00.05 Т/с «Пілот міжнародних авіаліній» (2)

ТТБ

08.00 «Ранок з ТТБ»
10.00 «Новини України»
10.35 «В об'єктиві ТТБ»
11.00 «У країні Мультляндії»
12.00 «Будьте здорові»
12.30 «На часі»
13.00, 16.00, 19.00, 22.00 «Вісті ТТБ»
13.15, 21.00 «Тема дня»
13.30 «Сад. Город. Квітник»
13.50 «Золота провінція»
14.20 «Генії першого роду»
14.45 «100 шедеврів»
15.00 «Енергомания»
15.30 Д/ф «Слобожанська місія великого митрополита»
15.50 «Лицарі небесної варті»
16.15 «Чудесний канал»
17.15 «Живі сторінки»
17.30 «Азбука ремесел»
18.00 «Вони прославили наш край»
18.30 «Крізь призму часу»
19.30 «Зона ризику»
20.35 «Пісня в дарунок»
20.45 «Вечірня казка»
21.30 «Європа очима українця»
22.30 «Час країни»
23.00 Мовлення у цифровому форматі

ТВ-4

06.00, 10.00, 18.00 Т/с «Чужі гріхи»
07.00, 16.00, 19.00, 22.00, 00.30 Провінційні вісті
07.35 Програма «Сільський календар»
08.05 Програма «Духовні роздуми»

08.30 Переможний голос віруючого
09.00, 00.15 Час-Тайм
09.30, 17.00 Програма «Дикий світ майбутнього»
11.00, 16.10 Дитяча година
12.10 Програма «Музичні делікатеси»
12.40 Програма «Про кіно»
13.00 Хіт-парад
14.00 Х/ф «Повінь шаленої ріки»
17.30 Програма «Компроміс»
19.30, 21.00 Наші вітання
20.00 Європа у фокусі
20.30 Унікальна Україна
21.30 Програма «Щоденник для батьків»
22.35 Х/ф «Сент Анж» (2)

ICTV

08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.20 Надзвичайні новини
10.05, 16.40 «Код Костянтина. Містичний телесеріал»
11.00, 17.40 Т/с «Слідчі»
12.00, 13.20, 23.25 Т/с «Морська поліція. Новий Орлеан»
12.45, 15.45 Факти. День
14.20 Антисомбі
15.20, 16.20, 22.25 Т/с «Відділ 44»
18.45, 21.05 Факти. Вечір
20.20 Громадянська оборона
21.25 Т/с «Пес»
01.10 Х/ф «Інший світ» (2)

СТБ

05.55, 18.00, 22.00 «Вікна-Новини»
06.30, 16.00 «Все буде добре!»
08.25 «Все буде смачно!»
09.20, 18.30 «За живе!»
10.40 «Битва екстрасенсів»
11.40 «Україна має талант-4»
19.55, 22.45 «Врятуйте нашу сім'ю - 4»
00.05 «Один за всіх»

НОВИЙ КАНАЛ

07.20 Т/с «Друзі»
10.50 Т/с «Не родись вродлива»
18.00, 00.50 Абзац!
19.00 Аферисти в мережах з Леонідом Каневським
21.20 Х/ф «Супергеройське кіно» (2)
23.05 Х/ф «Кіт у мішку» (2)

ТРК «УКРАЇНА»

06.10, 12.40 Реальна містика
07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00 Події
07.10, 08.10 Ранок з Україною
09.15 Зоряний шлях
10.15, 19.45 «Говорить Україна»
13.25, 15.30 Х/ф «Жила собі любов»
16.10 Т/с «Жіночий лікар 2»
18.00 Т/с «Клан ювелірів. Таємниця»
21.30 Футбол. Ліга чемпіонів УЄФА. «Реал» - «Шахтар»
23.50 Події дня

2+2

06.00 Мультфільми
06.35 «Нове Шалене відео по-українськи»
07.35, 17.30 «Облом. UA»
08.10, 19.00 «ДжеДА!»
08.30, 18.30, 23.30 Новини «Спецкор»
09.00, 19.20 «Люстратор 7.62»
09.10 «Секретні матеріали»
09.25 Д/п «Десятка найкращих»
10.25 Д/п «Вердикт історії»
11.20 Д/п «Підземні міста»
12.15 Х/ф «Суперколайдер»
14.00 Т/с «Чорна стріла»
16.00, 20.20 Т/с «Скоріон»
16.55, 17.55 «6 кадрів»
21.15 Х/ф «Втеча»
00.00 Х/ф «Останній хижак Юрського періоду»
02.00 Х/ф «Іду до тебе»

16 вересня, середа

УТ-1
06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 18.30, 21.00 Новини
06.55, 08.40 Ескулап
07.35, 23.35 На слуху
09.00 Вічне
09.15, 18.50 Про головне
11.30 Д/с «Клуб пригод»
12.00 Засідання Кабінету Міністрів України
13.15, 18.15 Час-Ч
13.30 Т/с «Таємниця старого мосту»
15.25 Як це?
15.45 Концертна програма «Прощавай, літо»
17.15 Д/ф «Філіп Петен»
19.40 Т/с «Білявка» (2)
20.30 Вересень
21.30 Новини. Спорт
21.40 З перших вуст
21.50 Слідство. Інфо
23.00, 00.00 Підсумки
23.25 Тепло. UA

1+1

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 23.15 ТСН
06.45, 07.10, 07.45, 08.10, 08.45, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.35, 08.35 «Маша і ведмідь» (1)
09.30 «Чотири весілля»
10.45 «Міняю жінку - 3»
12.20, 21.00 Т/с «Свати - 6» (1)
13.25 «Ворожка»
14.05 «Сліпа»
14.45 «Не бреші мені - 4»
15.45 «Сімейні мелодрами -3»
17.10 Т/с «Заборонене кохання» (1)
20.30 «Чистопев»
22.00 «Життя без обману»
00.00 Х/ф «Великі надії» (2)

ІНТЕР

05.30, 20.00 «Подорожці»
06.25 Мультфільми
07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 12.00, 14.00, 16.00, 17.40 Новини
07.15, 07.35, 08.10, 08.35 «Ранок з ІНТЕРом»
09.20, 12.25, 21.00 Т/с «Дім зразкового утримання»
13.05 Д/с «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
14.20, 16.15 «Судові справи»
16.45 «Сімейний суд»
18.00, 19.00 Ток-шоу «Стосується кожного»
00.05 Т/с «Пілот міжнародних авіаліній» (2)

ТТБ

08.00 «Ранок з ТТБ»
10.00 «Новини України»
10.35 «Крізь призму часу»
11.00 «У країні Мультляндії»
12.00 «Живі сторінки»
12.30 «Європа очима українця»
13.00, 16.00, 19.00, 22.00 «Вісті ТТБ»
13.15, 21.00 «Тема дня»
13.30 «Замки Тернопілля»
14.00 «Зона ризику»
15.00 «Творчий портрет»
15.30 «Час змін»
16.15 «Чудесний канал»
17.00 «Ізидора Косач: «Побачиш Україну-привітай»»
18.00 «Своє, українське»
18.15 «Дорога на Схід»
18.30 «Іду на Січ»
19.30 «На часі»
20.00 «Діловий ритм»
20.35 «Пісня в дарунок»
20.45 «Вечірня казка»
21.30 «Актуально»
21.45 «7 природних чудес України»
22.30 «Час країни»
23.00 Мовлення у цифровому форматі

ТВ-4

06.00, 10.00, 18.00 Т/с «Чужі гріхи»
06.45, 09.15, 10.45 Ранковий фітнес
07.00, 16.00, 19.00, 22.00, 00.30 Провінційні вісті
07.35 Європа у фокусі
08.10 Унікальна Україна
08.30 Переможний голос віруючого
09.00, 00.15 Час-Тайм
09.30, 17.00 Програма «Дикий світ майбутнього»

11.00, 16.10 Дитяча година
12.10 Музична програма «Гал-кліп»
12.40 Програма «Щоденник для батьків»
13.10 Хіт-парад
14.00 Х/ф «Останній герой»
16.40 Дитяча програма «Чарівний ключик»
17.30 Програма «Про кіно»
17.45 Програма «Духовні роздуми»
19.30, 21.00 Наші вітання
20.00 Програма «Формула здоров'я»
21.30 Програма «Музичні делікатеси»
22.40 Х/ф «Загнаний» (2)

ICTV

08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.20 Надзвичайні новини
10.05, 16.40 «Код Костянтина. Містичний телесеріал»
11.00, 17.40 Т/с «Слідчі»
11.55, 13.20, 23.25 Т/с «Морська поліція. Новий Орлеан»
12.45, 15.45 Факти. День
14.20 Антисомбі
15.20, 16.20, 22.25 Т/с «Відділ 44»
18.45, 21.05 Факти. Вечір
20.20 Секретний фронт
21.25 Т/с «Пес»
01.10 Х/ф «Шосе смерті» (2)

СТБ

05.20, 18.00, 22.00 «Вікна-Новини»
05.55, 16.00 «Все буде добре!»
07.50 «Все буде смачно!»
08.45, 18.30 «За живе!»
09.55 «Зіркове життя. Дружини футболістів: гра в сім'ю?»
10.50 «Битва екстрасенсів»
12.55 «Україна має талант-5»
19.55, 22.45 «МастерШеф - 5»
00.00 «Один за всіх»

НОВИЙ КАНАЛ

07.15 Т/с «Друзі»
11.15 Т/с «Щасливі разом»
16.10 Т/с «Не родись вродлива»
18.00, 00.45 Абзац!
19.00 Хто зверху? - 4
21.00 Х/ф «Нереальний блокбастер» (2)
22.45 Х/ф «Не можу дочекатися» (2)

ТРК «УКРАЇНА»

06.10, 16.10 Т/с «Жіночий лікар 2»
07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00 Події
07.10, 08.10 Ранок з Україною
09.15 Зоряний шлях
10.15, 19.45 «Говорить Україна»
12.40 Реальна містика
13.25, 15.30 Х/ф «Продається кішка»
18.00 Т/с «Клан ювелірів. Таємниця»
21.30 Футбол. Ліга чемпіонів УЄФА. «Динамо» - «Порту»
23.50 Події дня

2+2

06.00 Мультфільми
06.35 «Нове Шалене відео по-українськи»
07.35, 17.30 «Облом. UA»
08.10, 19.00 «ДжеДА!»
08.30, 18.30, 23.30 Новини «Спецкор»
09.00 «Люстратор 7.62»
09.10 «Секретні матеріали»
09.25 Д/п «Десятка найкращих»
10.25 Д/п «Вердикт історії»
11.20 Д/п «Підземні міста»
12.15 Х/ф «Втеча»
14.00 Т/с «Чорна стріла»
16.00, 20.20 Т/с «Скоріон»
16.55, 17.55 «6 кадрів»
19.20 «Цілком таємно»
21.15 Х/ф «Загнаний»
00.00 Х/ф «Акулозавр»
02.00 Х/ф «Кислородний голод»

17 вересня,

УТ-1
06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 18.30, 21.00 Новини
06.55, 08.40 Ескулап
07.40, 23.25 На слуху
09.00 Вічне
09.20, 18.50 Про головне
10.20 Війна і мир
11.00 Вікно в Америку
11.55 Вересень
12.20 Слідство. Інфо
13.15, 18.15 Час-Ч
13.30 Т/с «Таємниця старого мосту»
15.25 М/с «Друзі-янголи»
15.50 Хто в домі хазяїн?
16.15 Надвечір'я. Долі
17.05 Світло
17.45 Книга ua
19.40 Т/с «Білявка»
20.30 «Prime-time» з Мирославою Гонгадзе
21.30 Новини. Спорт
21.40 З перших вуст
21.50 «Схеми» з Наталією Седлецькою
23.00, 00.00 Підсумки

1+1

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 23.15 ТСН
06.45, 07.10, 07.45, 08.10, 08.45, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.35, 08.35 «Маша і ведмідь» (1)
09.30 «Чотири весілля»
10.45 «Міняю жінку - 3»
12.20, 21.00 Т/с «Свати - 6» (1)
13.25 «Ворожка»
14.05 «Сліпа»
14.45 «Не бреші мені - 4»
15.45 «Сімейні мелодрами -3»
17.10 Т/с «Заборонене кохання» (1)
20.30 «Чистопев»
22.00 «Міняю жінку - 10»
00.00 Х/ф «Нортенгерське кохання» (2)

ІНТЕР

05.30, 20.00 «Подорожці»
06.25 Мультфільми
07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 12.00, 14.00, 16.00, 17.40 Новини
07.15, 07.35, 08.10, 08.35 «Ранок з ІНТЕРом»
09.20, 12.25, 21.00 Т/с «Дім зразкового утримання»
13.05 Д/с «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
14.20, 16.15 «Судові справи»
16.45

четвер

делікатеси»
19.30 Програма «Вдалил вибір»
20.00 Україна. Перезавантаження
21.00 Наші вітання
21.30 Програма «Компроміс»
22.35 Х/ф «Секс і місіс Ікс» (2)

ICTV

08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.20 Надзвичайні новини
09.45, 16.20 «Код Костянтина». Містичний телесеріал
10.40, 17.35 Т/с «Слідчі»
11.50, 13.10, 23.25 Т/с «Морська поліція. Новий Орлеан»
12.45, 15.45 Факти. День
14.00 Антизомбі
15.00, 22.25 Т/с «Відділ 44»
18.45, 21.05 Факти. Вечір
20.20 Інсайдер
21.25 Т/с «Пес»
01.10 Х/ф «Пограбування» (2)

СТБ

05.10, 18.00, 22.00 «Вікна-Новини»
05.45, 16.00 «Все буде добре!»
07.40 «Все буде смачно!»
08.35, 18.30 «За живе!»
09.50 «Зіркове життя. Кохання на все життя»
10.45 «Битва екстрасенсів»
12.45 «Україна має талант-5»
19.55, 22.45 «Зважені та щасливі - 5»
00.20 «Один за всіх»

НОВИЙ КАНАЛ

07.15 Т/с «Друзі»
11.05 Т/с «Моя прекрасна нянька»
16.10 Т/с «Не родись вродлива»
18.00, 00.05 Абзац!
19.00 Суперінтуїція
20.25 Х/ф «Недитяче кіно» (2)
22.15 Х/ф «Агент під прикриттям»

ТРК «УКРАЇНА»

06.10, 16.10 Т/с «Жіночий лікар 2»
07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00 Події
07.10, 08.10 Ранок з Україною
09.15 Зоряний шлях
10.15, 19.45 «Говорить Україна»
12.40 Реальна містика
13.25, 15.30 Х/ф «Я тебе ніколи не забуду»
18.00 Т/с «Клан ювелірів. Таємниця»
21.55 Футбол. Ліга Європи УЄФА. «Дніпро» - «Лацио»
00.00 Події дня

2+2

07.35, 17.30 «Облом.UA»
08.10, 19.00 «ДжеДАІ»
08.30, 18.30, 23.30 Новини «Спецкор»
09.00, 19.30 «Люстратор 7.62»
09.10 «Секретні матеріали»
09.25 Д/п «Десятка найкращих»
10.25 Д/п «Вердикт історії»
11.20 Д/п «Підземні міста»
12.15 Х/ф «Загнаний»
14.05 Х/ф «Дартаньян і три мушкетери». Перша частина
16.00 Т/с «Скоріон»
16.55, 17.55 «6 кадрів»
20.30 «Право на владу»
22.30 Д/п «Страшне завтра»
00.00 Євробаскет 2015. Полуфінал
02.00 Х/ф «Вишневі ночі»

ОВЕН (21.03-20.04)

Можливі позитивні зміни в багатьох справах. Свої плани і наміри необхідно зберегти в таємниці. Можна чекати вдалих угод і поліпшення матеріального благополуччя.

ТЕЛЕЦЬ (21.04-21.05)

Вашими кращими супутниками повинні стати розсудливість і розважливість. Не варто сваритися

18 вересня, п'ятниця

УТ-1

06.00, 07.00, 08.00, 13.00, 18.30, 21.00 Новини
06.55, 08.40 Ескулап
07.35, 23.25 На слуху
08.45 Корисні поради
09.00 Вічне
09.15, 18.50 Про головне
11.00 Д/с «Клуб пригод»
11.55 «Prime-time» з Мирославо Гонгадзе
12.25 «Схеми» з Наталією Седлецькою
13.15 Час-Ч
13.30 Т/с «Таємниця старого мосту»
15.25 Школа Мері Поппінс
15.40 Спогади
16.05 Театральні сезони
16.40 Віра. Надія. Любов
17.35 Д/ф «Про Нью-Йорк із любов'ю»
19.40 Т/с «Білявка»
20.30 «План на завтра» з Анастасією Рінгіс
21.30 Новини. Спорт
21.40 З перших вуст
21.50 Перша студія
23.00, 00.00 Підсумки

1+1

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30 ТСН
06.45, 07.10, 07.45, 08.10, 08.45, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.35, 08.35 «Маша і ведмідь» (1)
09.30 «Чотири весілля»
10.45 «Міняю жінку - 3»
12.20 Т/с «Свати - 6» (1)
13.25 «Ворожка»
14.05 «Сліпа»
14.45 «Не бреші мені - 4»
15.45 «Сімейні мелодрами - 3»
17.10 Т/с «Заборонене кохання» (1)
20.15 «Шустер live»
00.15 Х/ф «Водне життя»

ІНТЕР

05.30, 20.00 «Подорожі»
06.25 Мультифільми
07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 12.00, 14.00, 16.00, 17.40 Новини
07.15, 07.35, 08.10, 08.35 «Ранок з ІНТЕРОМ»
09.20, 12.25 Т/с «Дім зразкового утримання»
13.05 Д/с «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
14.20, 16.15 «Судові справи»
16.45 «Сімейний суд»
18.00 Ток-шоу «Стосується кожного»
21.00 Ток-шоу «Чорне дзеркало»
00.00 Х/ф «Вигляд згори краще»

ТТБ

08.00 «Ранок з ТТБ»
10.00 «Новини України»
10.35 «ПрофStyle»
11.00 «У країні Мультиландії»
12.00 «Пілігрим»
12.45 «Тема дня»
13.00, 16.00, 19.00, 22.00 «Вісті ТТБ»
13.15 «Думки вголос»
14.00 «Що робити?»
15.00 «Постати»
15.30 «Рожеві лебеді Василя Симоненка»
16.15 «Чудесний канал»
17.00 «Золота провінція»
18.00 «Учнівський щоденник»
18.30 «Сад. Город. Квітник»
19.30 «На часі»
20.00 «Удосвіта»
20.35 «Пісня в дарунок»
20.45 «Вечірня казка»
21.00 «Захисник Вітчизни-рятувальник»
21.45 «Лицарі небесної варті»
22.30 «Час країни»

TV-4

06.00, 10.00, 18.00 Т/с «Чужі гриби»
07.00, 16.00, 19.00, 22.00, 00.30 Провінційні вісті
07.35, 01.00 Україна. Перезавантаження
09.00, 00.15 Час-Тайм
09.30, 17.00 Програма «Дикий світ майбутнього»
11.00, 16.10 Дитяча година
12.40 Програма «Про кіно»
13.00 Хіт-парад
14.00 Х/ф «Інспектори 2»
17.30 Унікальна Україна
19.30, 21.00 Наші вітання
20.40 Програма «Золоте стремено»
21.30 Програма «Духовні роздуми»
22.35 Х/ф «Штурмові вершники» (2)

ICTV

08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.20 Надзвичайні новини
09.50, 16.45 «Код Костянтина». Містичний телесеріал
10.50, 17.45 Т/с «Слідчі»
12.00, 13.20, 23.25 Т/с «Морська поліція. Новий Орлеан»
12.45, 15.45 Факти. День
14.20, 20.20 Антизомбі
15.20, 16.20, 22.30 Т/с «Відділ 44»
18.45, 21.05 Факти. Вечір
21.25 Т/с «Пес»
00.20 Х/ф «Убивство за розкладом» (2)

СТБ

07.15 Х/ф «Я тебе кохаю»(1)
18.00, 22.00 «Вікна-Новини»
18.30, 00.20 Т/с «Коли ми вдома»(1)
19.55, 22.45 «Національне талант-шоу «Танцюють всі!»-8»

НОВИЙ КАНАЛ

07.22 Т/с «Друзі»
11.20 Т/с «Щасливі разом»
15.10, 20.50 Як стати супермоделлю
16.05, 19.00 Супермодель по-українськи
18.00, 01.25 Абзац!
21.50 Суперінтуїція
23.15 Аферисти в мережах

ТРК «УКРАЇНА»

07.00, 08.00, 09.00, 15.00, 19.00 Події
07.10, 08.10 Ранок з Україною
09.15 Зоряний шлях
10.15, 19.45 «Говорить Україна»
12.40 Реальна містика
13.25, 15.30 Т/с «Будинок сплячих красунь»
18.00 Т/с «Клан ювелірів. Таємниця»
21.00 Х/ф «Я його зіпсувала»
23.00 Події дня

2+2

07.35, 17.30 «Облом.UA»
08.30, 18.30 Новини «Спецкор»
09.00 «Люстратор 7.62»
09.25 Д/п «Десятка найкращих»
10.25 Д/п «Вердикт історії»
11.20 Д/п «Підземні міста»
12.15 Х/ф «Водосток»
14.05 Х/ф «Дартаньян і три мушкетери». Друга частина
16.00 «Хулїгани»
16.25, 17.55 «6 кадрів»
19.20 Х/ф «Механік»
21.10 Х/ф «Хітмен»
23.00 Х/ф «Щелепи»
00.45 Євробаскет 2015. Полуфінал
02.45 Х/ф «Камінна душа»

19 вересня, субота

УТ-1

07.00 Підсумки
07.25 На слуху
07.50 Вертикаль влади
08.20 АгроЕра. Підсумки
08.35 Гумористичний клуб «Золотий гусак»
09.25 М/с «Друзі-янгели»
09.40 Хочу бути
10.30 Книга ца
10.55 Святослав Вакарчук. Інтерв'ю на даху
11.25 Д/ф «Кардинал Мар'ян Яворський»
12.50 Світло
13.30 Д/ф «Про Нью-Йорк із любов'ю»
14.20, 16.25 Теніс. Кубок Девіса
15.50 Чоловічий клуб
17.50 Т/с «Польські свята»
20.05 Д/ф «Революція: за і проти»
21.00 Новини
21.40 На пам'ять
22.15 Інша музика з Олексієм Коганом
23.00 День Янгола

1+1

08.00, 08.30 М/с «Пригоди ведмедиків Гаммі» (1)
08.55 «Маша і ведмідь» (1)
09.05 «Світське життя»
10.00, 19.30 ТСН
10.55 Х/ф «Тато в законі»
14.40, 23.15 «Вгадай ящик»
15.35 «Спеціальний випуск. Вечірній квартал»
16.35 «Вечірній квартал «18.30 «Розміши коміка»
20.15 «Українські сенсації»
21.15 «Вечірній квартал»
00.15 Х/ф «Пагорби мають очі - 2» (3)

ІНТЕР

05.20, 20.00 «Подорожі»
06.15 Мультифільми
06.50 Х/ф «Мільйон у шлюбному кошику»
08.40 «Школа доктора Комаровського»
09.35 Х/ф «Мері Поппінс, до побачення!»
12.20 Програма «Кохання з першого погляду»
13.20 Т/с «І все-таки я кохаю...»
19.00, 20.30 Т/с «Криве дзеркало душі» (2)
23.15 Х/ф «Хочу дитину»

ТТБ

08.00 «Ранок з ТТБ»
10.00 «Новини України»
10.35 «Учнівський щоденник»
11.00 «У країні Мультиландії»
12.30 «На часі»
13.00 «Кулінарія від Андрія»
13.40 «Золота провінція»
14.00 «Запрошує Оксана»
15.00 «Тодось Осьмачка: любов і біль самотнього серця»
15.30 «Абетка здоров'я»
16.15 «Чудесний канал»
17.00 «Театральні зустрічі»
18.40 «Думки вголос»
19.00, 21.00 «Панорама подій»
20.15 «Акценти тижня»
20.35 «Пісня в дарунок»
20.45 «Вечірня казка»
21.30 «Поклик таланту»

TV-4

06.30, 11.15 Програма «Про нас»
07.00 Провінційні вісті
07.35 Х/ф «Поет і княжна»
09.00 Час-Тайм
09.30 Україна. Перезавантаження
10.30 Блага звістка з Ріком Реннером

11.30 Зміни свій світ
12.00 Програма «Компроміс»
12.30 Х/ф «Мавпа»
14.00 Програма «Вдалил вибір»
14.30 Програма «Щоденник для батьків»
15.00 Х/ф Дитяче кіно. «Пригоди маленького Мука»
16.30 Дім книги
17.00 Хіт-парад
18.00 Наші вітання
19.00, 23.30 Єдина країна
19.30 Програма «Музичні делікатеси»
20.10 В.ф. «Тарнополь - місто якого нема»
21.45 Х/ф «Ненав'язлива ідея» (2)
00.10 Час-Тайм

ICTV

07.50 Провокатор
09.35 Секретний фронт
10.35 Антизомбі
11.30 Дістало!
12.30, 13.00 Громадянська оборона
12.45 Факти. День
13.45 Інсайдер
14.40 Т/с «Пес»
18.45 Факти. Вечір
19.20 Надзвичайні новини. Підсумки
20.05 Х/ф «Падіння Олімпу»
22.20 Х/ф «Еверлі» (2)
00.10 Х/ф «Збитися з дороги» (2)

СТБ

08.00 «Караоке на Майдані»
09.00 «Все буде смачно!»
10.10 Х/ф «Коли ми вдома»(1)
11.20 «Національне талант-шоу «Танцюють всі!»-8»
15.10 «Зважені та щасливі - 5»
19.00 «Х-Фактор - 6»
21.55 «Хата на тата»
00.30 Х/ф «Кохання під наглядом» (2)

НОВИЙ КАНАЛ

07.50 Дешево та сердито
10.00 Ревізор
12.30 Хто зверху? - 4
14.30 Т/с «СашаТаня»
17.15 М/ф «Хоробра серцем»
19.10 М/ф «Мадагаскар 2»
21.00 Х/ф «Поліцейська академія 5» (2)
22.45 Х/ф «Проект Ікс: Дорвалися»
00.35 Х/ф «Недитяче кіно» (2)

ТРК «УКРАЇНА»

07.00, 15.00, 19.00 Події
07.15 Т/с «Жіночий лікар 2»
08.50, 00.40 Відверто з Машею Ефросіною
10.00, 23.45 Зоряний шлях. Субота
11.00 Х/ф «Що приховує любов»
12.50 Х/ф «Продається кішка»
15.20, 19.40 Т/с «Анжеліка»
21.50 Х/ф «Я тебе ніколи не забуду»

2+2

06.40 «Маски-шоу»
07.50 «Нове Шалене відео по-українськи»
09.10 «Облом.UA»
10.10 «Вайпаут»
12.00 «Тор Gear»
13.00 «ДжеДАІ»
14.00 «Реал-Бодріт»
15.00 Т/с «Мушкетери»
17.10 Х/ф «Механік»
19.20 Футбол. 8 Тур ЧУ. «Металург» - «Металіст»
21.30 Х/ф «Війна»
23.30 Х/ф «Хітмен»
01.40 Д/п «Голівуд проти мафії»
03.00 Х/ф «Карпатське золото»

20 вересня, неділя

УТ-1

09.00 Як це?
09.45 Школа Мері Поппінс
10.50 Т/с «Польські свята»
12.55 Д/ф «Революція: за і проти»
13.50 Фольк-music
14.55 Теніс. Кубок Девіса
19.25 Театральні сезони
21.00 Новини
21.30 Прем'єр-міністр України А.Яценюк про реформи
21.40 Перша шпальта
22.20 Альтернативна музика
23.00 День Янгола

1+1

07.00, 07.35, 08.00, 08.35 М/с «Пригоди ведмедиків Гаммі» (1)
09.00 «Лото-забава»
09.40 «Маша і ведмідь» (1)
10.05 ТСН
11.00 «Світ навиворіт 6»
12.10 «Інспектор Фреймут»
13.40 «Життя без обману»
14.55 «Міняю жінку - 10»
16.10 Х/ф «Москва сльозам не вірить» (1)
19.20 «10 хвилин з Прем'єр-міністром»
19.30 «ТСН-Тижень»
21.00 Х/ф «Шість соток щастя»
23.00 «Світське життя»

ІНТЕР

08.15 «Удачний проект»
09.05 «Готуємо разом»
10.00 «Орел і Решка. Ювілейний 2»
11.00 «Орел і Решка. Незвідана Європа»
12.05 Т/с «І все-таки я кохаю...»
19.00 Програма «Кохання з першого погляду»
20.00 «Подорожі тижня»
21.50 «10 хвилин з Прем'єр-міністром»
22.00 Х/ф «Вагома підстава для вбивства» (2)

ТТБ

08.00 «Ранок з ТТБ»
10.35 «Словами малечі про цікаві речі»
11.00 «У країні Мультиландії»
12.00 «Поклик таланту»
13.45 «Акценти тижня»
14.00 «Театральні зустрічі»
15.45 «Думки вголос»
16.15 «Чудесний канал»
17.00 «Подорож гурмана»
17.30 Д/ф «Павло Вірський. Назавжди»
18.00 «Назбиране»
18.30 Д/ф «Вражачий світ тварин»
19.00 «Музичний калейдоскоп»
19.30 «Мамина школа»
20.00 «Скарби роду»
20.35 «Пісня в дарунок»
20.45 «Вечірня казка»
21.00 «Відверті діалоги»
22.00 «Загублені у часі»
22.15 «Гра долі»
22.30 «Далекі і близькі»

TV-4

06.00 Х/ф «Поет і княжна»
07.30, 15.30, 20.45 Програма «Про нас»
08.00 Європа у фокусі
08.40 Час-Тайм
09.00 Повногта радості життя
09.30 Програма «Справжня ціна»
10.15 Прямая трансляція Божественної Святої Літургії з Архикатедрального Собору УГКЦ м. Тернополя
11.40 Програма «Духовні роздуми»
12.00 Х/ф Дитяче кіно. «Пригоди маленького Мука»

13.30 Дитяча програма «Чарівний ключик»
14.00 Програма «Погляд зблизка»
14.30 Програма «Формула здоров'я»
16.00 Програма «Вдалил вибір»
16.30 Програма «Слідства. інфо»
17.00 Вікно в Америку
17.40 Програма «Про кіно»
18.00 Наші вітання
19.00, 00.00 Провінційні вісті. Тижень
19.40 Хіт-парад
21.00 Музична програма «Гал-кліп»
21.30 Єдина країна
22.10 Х/ф «Зламати ногу» (2)
23.45 Час-тайм
00.40 Х/ф «Мавпа»

ICTV

08.45 Українці Афігенні
09.40 Зірка YouTube
11.00, 13.10 Дивитися усім!
12.00 Труба містера Сосиски
12.45 Факти. День
14.15 Х/ф «Код доступу»
16.15 Х/ф «Падіння Олімпу»
18.45 Факти тижня
20.25 10 хвилин з Прем'єр-міністром України
20.35 Х/ф «Штурм Білого дому»
23.15 Х/ф «S.W.A.T. Спецназ міста янголів» (2)

СТБ

09.00 «Все буде смачно!»
10.15 «Караоке на Майдані»
11.15 «МастерШеф - 5»
16.00 «Х-Фактор - 6»
19.00 «Слідство ведуть екстрасенси»
20.00 «Містичні історії-7 з Павлом Костіциним»
20.55 «Один за всіх»
22.10 «Врятуйте нашу сім'ю - 4»

НОВИЙ КАНАЛ

06.05 М/ф «Ку! Кін-дза-дза»
08.00 М/с «Пригоди Джиммі Нейтрона»
10.22 М/ф «Хоробра серцем»
12.10 Х/ф «Нереальний блокбастер»
13.55 Х/ф «Супергеройське кіно»
15.40 Х/ф «Поліцейська академія 5»
17.30 М/ф «Мадагаскар 2»
19.05 М/ф «Мадагаскар 3»
21.00 Х/ф «Поліцейська академія 6» (2)
22.40 Х/ф «Поліцейська академія 7» (2)
00.25 Х/ф «Приватний курорт» (2)

ТРК «УКРАЇНА»

09.10 Т/с «Будинок сплячих красунь»
13.00 Х/ф «Я його зіпсувала»
15.10, 20.00 Т/с «Анжеліка»
19.00, 06.00 Події тижня з Олегом Панютю
19.40 10 хвилин з прем'єр-міністром
22.00 Х/ф «Що приховує любов»
23.50 Зоряний шлях

2+2

09.00 «Бушидо»
10.00 «Богатирі»
11.00 «Люстратор 7.62»
12.00 «Цілков таємно»
13.00 «Секретні матеріали»
14.00 «Реал-Бодріт»
15.00 Х/ф «Водосток»
16.50 Футбол. 8 Тур ЧУ. «Волинь» - «Динамо»
19.15 Футбол. 8 Тур ЧУ. «Дніпро» - «Зоря»
21.30 «Профутбол»
23.00 Євробаскет 2015. Фінал
01.00 Х/ф «Щелепи»
02.30 Х/ф «Богдан-Зіновій Хмельницький»

ДИВА (24.08-23.09)

У вас може виникнути ефект дежа-ву. Сімейні проблеми можуть обрушитися, як сніг на голову, так що заздалегідь наберіться сил і терпіння для їхнього рішення.

ТЕРЕЗИ (24.09-23.10)

Ви повні сил і енергії, а ваша інтуїція підказує винятково вірні рішення. Не варто у всьому підозрювати підступ.

СКОРПІОН (24.10-22.11)

Не варто занадто завзято наполягати на своїй думці, й однаково зробіть по-своєму. Робота буде успішною і принесе гарну грошову винагороду.

СТРЕЛЕЦЬ (23.11-21.12)

Спробуйте зосередитися на поточній роботі, а не будувати грандіозних планів на далеке майбутнє. Навіть

якщо вам не занадто подобається нинішня посада, не поспішайте шукати нову.

КОЗЕРІГ (22.12-20.01)

Не варто планувати багато ділових зустрічей. Будьте уважні, щоб не упустити можливість зробити враження на начальство.

ВОДОЛІЙ (21.01-19.02)

Фотофакти

Оцінка благоустрою територій і бюджетних закладів та установ району

Відповідно до доручення голови районної державної адміністрації від 18 серпня поточного року за № 55 «Про підготовку господарського комплексу району до роботи в осінньо-зимовий період 2015-2016 років і проведення районного огляду готовності населених пунктів до осінньо-зимового періоду 2015-2016 років» робочими групами в складі з представників районної державної адміністрації, райради, керівників та спеціалістів галузі культури, охорони здоров'я 26-27 серпня було проведено обстеження об'єктів життєзабезпечення, бюджетних установ, організацій, об'єктів тепло-, водо-, електро-, газопостачання, житлового фонду і дорожнього господарства. Фотографії, зроблені під час поїздки, – яскраво унаочнюють те, що мали змогу спостерігати члени комісії. Дивіться, читайте, переймайте досвід своїх сусідів.

Детальний аналіз розпочнемо із закладів охорони здоров'я району.

Перебувають у відмінному стані: амбулаторія загальної практики сімейної медицини у с. Звиняч (див. фото), медичні заклади у с. Полівці, с. Залісся; у незадовільному стані: заклади охорони здоров'я у с. Нагірянка, с. Ягільниця, с. Мухавка, с. Білобожниця.

В амбулаторії с. Біла та ФАПі у с. Свидова проходять ремонти за кошти місцевого бюджету. ФАП с. Росохач на ремонті, з формуванням амбулаторії. Також проходить ремонт ФАПу с. Шманьківці. Решта закладів потребує ремонту.

5 ФАПів використовують комбіноване опалення (дрова, електрика). ФАП с. Тарнавка, с. Малі Чорнокінці, с. Капустинці користуються твердопаливними котлами, також для цих закладів закупили електричні калорифери.

(Далі буде)

Вадим ПЕТРІВ,
начальник відділу містобудування, архітектури та житлово-комунального господарства РДА

Спартакіада

На Тернопільщині виборювали звання кращого спортивного села

6 вересня у м. Теребовля пройшла вже друга за рахунком спартакіада «Краще спортивне село Тернопільщини». За першість у святкових, присвячених Дню фізичної культури і спорту іграх, змагалися команди з 16-ти сіл районів області.

У зв'язку з не надто сприятливою для спортивних змагань, але такою очікуваною для людських врожайів дощовою погодою, урочища частина та декілька ігрових видів були перенесені до приміщення спортзалу школи № 1. Решта спортивних батлів проходила на території теребовлянського районного стадіону «Колос».

Після завершення урочистої частини заходу розпочалося найцікавіше. Спортивний ентузіазм, з яким завітали на спартакіаду її учасники, давав зрозуміти, що попереду справжня боротьба. З технічних причин змагання по стрільбі були відмінені. Та замість них учасники команд, чоловіки й жінки, мали змогу проявити себе у метанні дротиків. У

військових видах спорту, таких як кидання гранати та розбирання й складання автомата, теж визначилися свої фаворити. Не менш видовищними стали й решта одиночних видів спорту. Та найзахоплюючими, безперечно, були суперечки у командних видах. У міні-футболі кращими стали спортсмени із Білої Чортківського району, у чоловічому волейболі першість вибороли учасники команди з с. Ковалівки Монастирського району, а найкращими у перетягуванні каната були представники команди із Великих Гаїв Тернопільського району.

По закінченні виснажливих, проте позитивних та життєствердних спортивних змагань, суддівська колегія зуміла визначити призерів другої спартакіади «Краще спортивне село Тернопільщини». Перше місце виборола команда із села Вікторівка Козівського району, другими до фінішу прийшли спортсмени з Білої Чортківського району, ну і, заслужену бронзу виборола команда зі села Переволока Буцацького району.

А спортивним вболівальникам уже можна готуватися знову підтримувати новоспечених чемпіонів спартакіади. Адже наприкінці вересня команда з Вікторівки захищатиме честь Тернопільщини на спортивних іграх, тільки уже всеукраїнського рівня. Тож побажаймо спортсменам удачі!

Аліна СОКАЛЬСЬКА
Фото **Сергія КОЦАНА**

Сердечно вітаю всіх тренерів Чортківської РК ДЮСШ, ветеранів спорту, спортсменів та спортивних активістів району з Днем фізичної культури і спорту. Це свято, яке уособлює велич сили духу, мужності і патріотизму наших людей, залучає до своїх лав прихильників здорового способу життя, сприяє його популяризації і розвитку, наслідую славні традиції українського народу. Сьогоднішнє зростання рядів сподвижників фізичної культури і спорту – добра ознака утвердження в суспільстві ідеалів людської краси і духовного здоров'я, одвічного прагнення людини до самовдосконалення.

Відродно, що ряди прихильників фізичної культури і спорту в нашому районі невпинно зростають і стають запорукою гармонійного розвитку особистості. Зичу всім тренерам Чортківської РК ДЮСШ та їх вихованцям високих здобутків та перемог у змаганнях на славу нашого району.

Нехай ваш приклад буде поштовхом для масового розвитку фізкультури і спорту, взірцем для юних жителів Чортківщини.

В цей святковий день щиро бажаю усім вам міцного здоров'я, добра і щастя, великої наполегливості і наснаги, удачі та підкорення нових спортивних висот в ім'я процвітання України!

*Голова профгрупи
Чортківської РК ДЮСШ
Ю.ГЕРАВС*

Конкурс

До уваги власників автотранспорту!

Чортківська районна державна адміністрація (Організатор перевезень)
оголошує конкурс на право здійснювати перевезення пасажирів
на приміському автобусному маршруті загального користування,
що не виходить за межі району.

Перелік об'єктів конкурсу:

№№ рейсів та маршруту: 16-28. Назва: Чортків – Бичківці. Протяжність – 16 км. Час відправлення з пунктів: початковий – 6-20; 9-30; 12-20; 18-10; кінцевий – 6-55; 10-00; 13-00; 18-50. Кількість оборотних рейсів – 4. Мін. к-сть автобусів – 2. Періодичність виконання – щоденно.

№№ рейсів та маршруту: 16-29. Назва: Чортків – Біла. Протяжність – 5,5 км. Час відправлення з пунктів: початковий – 7-25; 8-20; 11-00; 14-00; 16-05; 17-10; кінцевий – 7-50; 8-40; 11-25; 14-25; 16-20; 17-25. Кількість оборотних рейсів – 6. Мін. к-сть автобусів – 2. Періодичність виконання – щоденно.

№№ рейсів та маршруту: 16-32. Назва: Чортків – Швайківці. Протяжність – 24 км. Час відправлення з пунктів: початковий – 6-05; 7-25; 13-00; 17-25; кінцевий – 6-35; 8-20; 13-55; 18-05. Кількість оборотних рейсів – 4. Мін. к-сть автобусів – 2. Періодичність виконання – щоденно.

№№ рейсів та маршруту: 16-13/1/2. Назва: Чортків – Антонів. Протяжність – 32 км. Час відправлення з пунктів: початковий – 7-25; 11-20; 13-20; 16-05; 17-25; кінцевий – 8-30; 12-25; 14-40; 17-10; 18-25. Кількість оборотних рейсів – 5. Мін. к-сть автобусів – 2. Періодичність виконання – щоденно.

№№ рейсів та маршруту: 16-3. Назва: Чортків – Пробіжна. Протяжність – 23 км. Час відправлення з пунктів: початковий – 6-20; 8-10; 12-00; 15-00; 17-30; кінцевий – 7-05; 8-55; 12-45; 15-45; 18-15. Кількість оборотних рейсів – 5. Мін. к-сть автобусів – 2. Періодичність виконання – понеділок-субота.

Умови конкурсу

Конкурси на перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування проводяться відповідно до Закону України «Про автомобільний транспорт» та Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2008 р. за № 1081 (зі змінами), Правил надання послуг пасажирського автомобіль-

ного транспорту, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 18 лютого 1997 р. за № 176 (зі змінами).

Для забезпечення належної якості та безпеки перевезень пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі району, згідно з Порядком визначення класу комфортності автобусів, сфери їхнього використання за видами сполучень та режимів руху, затвердженого наказом Мінтрансв'язу України від 12 квітня 2007 р. за № 285, на приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі району, допускається використання автобусів категорій М 2 (повна маса до 5 т) та М 3 (повна маса понад 5 т).

У випадку подання документів перевізником-претендентом на участь у конкурсі на два маршрути мінімальна кількість резервних транспортних засобів може становити 1 – од. Для участі в конкурсі на приміських автобусних маршрутах перевізники повинні обладнати місця у транспортних засобах для перевезення осіб з обмеженими можливостями, а також здійснювати пільгові перевезення пасажирів згідно з чинним законодавством. При здійсненні перевезень перевізник зобов'язується перевозити кожним рейсом до трьох пільгових пасажирів за власні кошти.

Документи для участі в конкурсі приймаються у закритому конверті з позначкою № 1 та конверті з позначкою № 2, який містить документи з інформацією про те, на який об'єкт конкурсу надає документи перевізник-претендент.

Документи на конкурс приймаються до 5 жовтня ц. р. включно з 8-ї год. до 17-ї год. 15 хв. (в п'ятницю до 16-ї год.) за адресою: м. Чортків, вул. Шевченка, 23, кабінет № 16, відділ розвитку інфраструктури Чортківської райдержадміністрації (Замовник перевезень).

Довідки за телефоном (03552) 2-27-82.
Конкурс відбудеться
21 жовтня ц. р. о 10-й год.
в приміщенні райдержадміністрації.

соціального страхування, на ім'я органів ДФС України.

Нові рахунки передано в банківські установи м. Чорткова.

Додаткова інформація за телефоном 2-34-44, або за адресою: вул. Шевченка, 23, 4-й поверх, каб. 419.

Сектор комунікацій Чортківської ОДПІ

ОДПІ інформує

Увага! Нові рахунки для зарахування єдиного соціального внеску (ЄСВ)

Чортківська ОДПІ ГУ ДФС у Тернопільській області повідомляє, що 15 вересня ц. р. вступають в дію нові рахунки для зарахування коштів, які підлягають розподілу за видами загальнообов'язкового соціального страхування.

Перелік відкритих небюджетних рахунків за балансовим рахунком 3719 «Рахунки для зарахування коштів, які підлягають розподілу за видами загальнообов'язкового державного

Увага! Семінар

Популярно про енергоефективність і енергозабезпечення

23 вересня ц. р., о 9-й год. 30 хв., у великій залі засідань районної ради відбудеться семінар з питань енергоефективності та енергозабезпечення. Семінар проводиться з метою широкої інформаційно-роз'яснювальної роботи серед населення, спрямованої на популяризацію механізмів державної підтримки населення з надання державної фінансової підтримки з провадження заходів із енергоефективності.

Відвідувачі семінару з енергоефективності зможуть дізнатися практичні аспекти про енергоефективність та енергозбереження, економію і раціональне споживання ресурсів, відновні джерела енергії, а також провести ділові перемовини з потенційними інвесторами.

Організатори запрошують взяти участь у семінарі приватних інвесторів у галузі енергоефективності та ресурсозбереження, керівників енергосервісних компаній, які бажають втілювати енергозберігаючі проекти у Чортківському районі на об'єктах комунальної державної власності. На захід запрошені голова Чортківської районної державної адміністрації, заступник голови районної ради, міський голова, селищний та сільські голови району, депутати районних, міських, селищних рад, керівники підприємств, житлово-комунального господарства, в тому числі голови ОСББ, ЖБК, ЖЕК та інші зацікавлені особи.

Запрошуємо всіх для корисного обміну досвідом та укладання нових взаємовигідних угод!

Юстиція інформує

До уваги адвокатів!

Оголошено конкурс з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги. Заяви для проходження конкурсу приймаються Головним територіальним управлінням юстиції у Тернопільській області, а також всіма районними,

міськими, міськрайонними управліннями юстиції до 30 вересня 2015 року.

З повним текстом оголошення можна ознайомитися на офіційному веб-сайті Головного територіального управління юстиції у Тернопільській області (<http://terjust.gov.ua>).

Чистимо колодязі механізованим способом на відмінно!
Тел.: 067-339-65-04, 050-873-63-30, 097-684-59-47

Скородинський цегельний завод
Відпускає високоякісну ліцензійну цеглу
Можлива доставка власним автотранспортом

Тел.: 52-1-89; 52-1-66, 096-790-63-82

Ліцензія за № 2773 від 30 грудня 2005 р.

Футбол

ДСО Тернопіль – ФСК «Чортків» – 1:2

У результаті виїзної перемоги в рамках 15-го туру обласної першості чортківчани наблизилися на відстань шести пунктів до третього місця, оскільки їхні головні конкуренти у боротьбі за п'єдестал пошани – заліщицький «Дністер» і бурдяківський «КАМ» – так і не виявили між собою переможця (0:0). Найближчої неділі ми прийматимемо на своєму полі ФК «Бережани». Саме вони нас не допустили до кубкового фіналу. Чудова нагода віддати гостям належне. Поч. о 15-й год.

ПРОДАЮТЬСЯ

квартири

1-кімнатна квартира в районі залізничного вокзалу, є індивідуальне опалення, санвузол, вода, газ, світло (лічильники). **Дача** в селі Біла, є город 12 сотих. Тел.: 2-09-55, 098-902-10-09 (Тамара).

недорого велика **3-кімнатна квартира** в Чорткові, в новобудові, яка знаходиться в районі Каду-ба біля АЗС «УкрНафта». Підведено всі необхідні комунікації (вода, газ, світло). Загальна площа квартири – 95 кв. м, житлова площа – 60 кв. м, площа кухні – 13,5 кв. м. Також є можливість збільшення площі квартири приблизно на 50 кв. м (детальніша інформація за телефоном або при зустрічі). Є підвал площею 5 кв. м. Тел. 097-611-62-03.

будинки

житловий будинок в с. Угринь, центральна вулиця. Загальна площа – 72 кв. м. Будинок під бляхою, є 3 кімнати, великий коридор, газ, конвекторне опалення, пластикові вікна. Літня кухня, хлів, гараж, курник, криниця, два погребі, нова металева огорожа. Біля будинку приватизована земельна ділянка 20 сотих. Ціна договірною. Тел. 068-421-44-22.

будинок у с. Горішня Вигнанка, поблизу нової школи. Є газ, світло, вода, сарай; 2 гаражі для бусів; 18 сотих землі. Недорого. Земельна ділянка – 28 сотих у с. Горішня Вигнанка. Тел.: 3-33-81; 097-280-71-32.

будинок по вул. Ягільницькій. Загальна площа – 344 кв. м. Земельна ділянка – 8 сотих. Тел.: 067-324-29-03, 097-054-83-04.

будинок приватизований газифікований у с. Нагірянка (біля центральної траси, в районі залізничної станції). Загальна площа – 98 кв. м, 4 кімнати, кухня, коридор, веранда, літня кухня 20 кв. м, господарські будівлі. Біля будинку – город 6 сотих, багато фруктових дерев, ягідних кущів. Придатне місце під дачу. Ціна доступна. Тел.: 068-060-13-29, 063-507-54-05.

приймаємо

макулатуру – від 1,20 грн./кг, скло (склобій) – від 0,25 грн./кг, поліетиленову плівку – від 5,00 грн./кг, піддони, европіддони – від 12 грн./шт. за адресою: м. Чортків, вул. Залізнична, 35 (територія ливарного заводу). Заберемо власним транспортом. Тел. 096-163-60-07.

Вважати недійсним:

свідоцтво про право власності серії САС за № 782856, видане Чортківською міською радою 9 квітня 2012 р., власник – товариство з обмеженою відповідальністю «Тернопільбуд».

До 20-ї річниці з дня смерті **БОЙЧУКА Олега Тарасовича** (27.03.1975 – 9.09.1995 рр.)
Хто забув – згадайте.
Хто пам'ятає – пом'яніть
І щиро помоліть за душу складить.

Сину! Страшна і невблаганна смерть забрала тебе від нас. Сльози печалі, суму, горя і болю за втраченою по тобі ніколи не висихають на очах у нас, батьків, родини, друзів.

Нехай ці сльози не тривожать твого вічного сну, земля,

який ти віддав своє молоде тіло, буде тобі легкою.

Ми глибоко сумуємо, у скорботі згадуємо тебе і щиро молимося за твою молоду душу.

Стоїть нещасна мати на могилі

І навіть квіти плачуть мовчазні.

Від сина погляд відвезти не в силі.

А син довічно житиме у сні.

Сумуючі рідні, близькі.

Парафіяни та церковний хор УГКЦ Новомучеників та Блаженних Українського Народу м. Чорткова висловлюють щирі співчуття адміністратору церкви о. Олегу Ольховецькому з приводу непоправної втрати – смерті **матері**. *Нехай Божа благодать огорне її душу. Вічна пам'ять покійній.*

Колектив Чортківської міської музичної школи глибоко сумує з приводу непоправної втрати – смерті нашої колеги **САВИЦЬКОЇ Ірини Василівни** та висловлює щирі співчуття родині покійної.

В цей осінній сонячний день ми сердечно і щиро хочемо привітати дорогого

Андріана ГЕЛЮХА
із його 15-річчям.

Будь щасливий
Ти безкрайно,
Ти – найкращий
на землі,
Ще ми хочем побажати,
Щоб в нелегкому
житті
Всі ті труднощі долати,
Що у Тебе на путі.
Молодість Твоя
хай не проходить,

А разом з нею – радість, доброта.
Хай вічними гостями в домі будуть і затишок, і мир, і доброта.
Тож бажаєм щастя і здоров'я,
І усмішок, бадьорості і сил,

Щоб був завжди у світі Ти найкращий
І щасливий назавжди.

З привітаннями – Володя і Вася.

Вітаємо з 15-річчям від Дня народження дорогого сина та онука **Андріана ГЕЛЮХА** зі с. Коцюбинчики.

Такий син – це просто диво,
Все складається щасливо,
Дарує вітху і наснагу,
Міцну опору і розраду.
Розумний, чуйний і вродливий,
Будь, синку, радісний, щасливий,
Успіхів, дружби і кохання!
Нехай здійсняться всі бажання.

З любов'ю – мама Таня та бабка Надя.

Колектив Чортківського державного медичного коледжу вітає з одруженням юриста коледжу **Наталію ФАНОК** та її нареченого **Ярослава КУРГАНА**.

Від усієї душі бажаємо вашому сімейному екіпажу любові, щастя, достатку, здоров'я, успіху, благополуччя та радості, опіки і ласки від Господа Бога.

Хай дороги ваші стеляться крилато,
Будуть чисті, рівні, як струна.
І добро не оминає хату,
як не оминає світ весна!

Хай здоров'я, радість і достаток
Стеляться веселкою весь вік.

Хай малює доля з буднів свято
І дарує вам многа літ.

Духмяними пахощами соковитих плодів, стиглими гронами каліни загостив чудовий святковий день – 15-річчя його народження – до улюбленого похресника **Андріана ГЕЛЮХА** зі с. Коцюбинчики.

Ми Тебе вітаємо із великим святом
І Тобі бажаємо радості багато.
Виростай розумним,
добрим і красивим,
Будь в житті, рідненький,
Ти завжди щасливий!

Виростай на радість і батькам, і рідним,
Будь для мами лагідним,
А для друзів – вірним!

Гарно Тобі вчитися, щоби більше знати,
Бо цікавого, Андріанчику, в світі є багато.
Щоб в житті не знав Ти горя і біди,
Щоб Тобі щастило всюди і завжди.

З найкращими побажаннями – хресна мама Люба з чоловіком Олегом.

Вітаємо з 55-річчям люблячу дружину, маму, бабусю **Ганну Василівну СОЛТИС** зі с. Сосулівка.

Проходить час, роки минають,
Їх не спинити, не здогнати,
Душа, здається, ще співає,
А за плечима – 50.
50 – не мало й не багато,
50 – це золота пора,
Це прекрасне ювілейне свято,
Це минулого й майбутнього вага.
Хай Вам здоров'я тільки додається,
А віднімаються невдачі та біда.
Хай множиться добро і водограєм плетється,
І щастя ділиться на многі та благі літа.

З любов'ю і повагою – чоловік, донька Надія, зять Ігор, внучка Уляна, внук Степан, син Василь, невістка Оксана і внучка Настя.

Від щирого серця вітаємо з 45-річчям дорогого чоловіка, люблячого татуся, сина, свата **Василя Івановича МАЗУРКЕВИЧА** зі с. Угоринь.

Наш славний і рідний,
найкращий у світі,
З Тобою нам завжди затишно й світло,
Ти гарний господар і батько чудовий,
Даруєш турботу та море любові.
Спасибі за ласку, за руки умілі,
Що вмів підтримати словом і ділом,
Що в рідному домі надійно та щиро,
Живи нам на радість у щасті та мирі.
Хай Бог милосердний з високого неба
Дарує усе, чого Тобі треба,
А Матінка Божа – Цариця Свята –
Дарує щасливі і довгі літа.

З найкращими побажаннями – дружина Марія, діти Андрій, Ірина та Борис, мама, свати і вся родина.

Чортківський КРЦПМСД вітає з ювілеєм головної медичну сестру **Віру Антонівну ЗАБОЛОНУ**.

У цей прекрасний ювілей
Хай доля Вам сміється журавлина,
Поля розлогі колосом цвітуть,
Нехай червоні ягоди каліни
Щасливу осявають путь.
Онуки ростуть, а лице молодіє,
Хай роки ідуть, а чоло не сивіє.
Хай серце не знає плачу і розлуки,
Хай радість приносять Вам діти й онуки.
Хай Бог милосердний з високого неба
Дарує усе, чого Вам треба.
А Матінка Божа, Цариця Свята,
Дарує щасливі многі і благі літа.

13 вересня святкуватиме своє 30-річчя **Андрій Володимирович СТЕЦЬ**.

Хай кожен день ясніє небом чистим,
Світанки сяють в сонячній росі,
У серці радість розквіта іскриста,
І мрії хай збуваються усі!

З повагою і любов'ю – дружина Марія, донечка Каміла, мама і сім'я Малиновських.

Новинар

Церква-іменинниця

Сьогодні храмовий празник у с. Кривеньке – адже тамтешня церква носить ім'я Усікновення голови Святого Івана Хрестителя. Як свідчить нещодавно виданий збірник «Бучацька єпархія УГКЦ. Парафії, монастирі, храми. Шематизм», мурована з каменю Кривеньківська церква покладена 1758 року за кошти о. Дмитра Верхратського. Загалом родина Верхратських, які були гербовими шляхтичами, душпастирювала у Кривенькому понад 100 літ. Свого часу там служив о. Сильвестр Лепкий (1872-1873 рр.), батько письменника Богдана Лепкого. 1836 року візитував парафію

митрополит Михайло Левицький, 1878-го – митрополит Йосиф Сембратович, а 1888 року канонічну візитацію провів перший єпископ Станіславської єпархії Юліан Пелеш. Храм перебудований 1986-1987 рр. силами громади за підтримки місцевого колгоспу.

На нотках «Оди радості»

Ось так вони й постали на концерті в День Державного Прапора України у Чорткові творчим тандемом – наш земляк (бо родом зі с. Палашівка) Володимир Кубінський, священник, письменник і поет-пісняр в одній особі, котрий живе і працює в Хорватії, та заслужена

артистка України Тетяна Піскарьова. Плід їх співпраці – пісенний кліп «Повернись», а ще – «Пісня єднання» з присвятою підписанню Асоціації України з ЄС, де злучені музичні фрази Гімну України та «Оди радості». Ще одна авторська пісня В.Кубінського у виконанні Т.Піскарьової – «Вставай, о земляно моя!» заявлена у програмі президентського концерту в Палаці культури «Україна» 14 жовтня ц. р. як заключна пісня концерту. А зустрілися митці в Чорткові лише вдруге – першою була їхня зустріч у Хорватії. І були надзвичайно приязно сприйняті чортківським глядачем.

Панорамний ліфт – це гіперсучасно

Ще коли будівничими ТзОВ «Градбуд-ПЛ» тільки-но вивершувалася ця величава спо-

руда в середмісті Чорткова з бетону і скла, очільник будівельної спільноти Петро Стахів в інтерв'ю районці до Дня будівельника голосив, що проектом передбачено панорамний ліфт. Нині він вже функціонує і кожен, хто навідує той величавий, вражаючий своєю об'ємністю, а ще наповненістю повітрям, світлом та сонцем будинок по вул. Шевченка навпроти осідку пожежної частини, дістається змоги залюбки відчутися себе вже цілком в Європі.

«Ніхто не перекареслить мій народ!»

Пощезнуть всі перевертні й приплуди,
І орди завойовників-заврод!

Так задекларував нескорену волелюбність українства своїми живими віршами український лірик-шестидесятник Василь Симоненко. Наскільки вони й справді живі, оті вірші, потверджено нещодавно в текстурі творчого звіту мистецьких колективів Чортківщини «Українці, єднаймося!». Доречні Симоненкові слова-звертання до України «Хай мовчать Америки й Росії, коли я з тобою говорю» зачитував у слові до громади голова Тернопільської обласної ради Василь Хомінець. А пісню «Народ мій є» (муз. А.Пашкевича, вірші В.Симоненка) у власній інтерпретації представила (та ще й як палко і одкровенно) гостя чортківської сцени з далекої Австралії, із Сіднея. Лариса Ковальчук – бандуристка, лауреатка міжнародних та всеукраїнських фести-

валів-конкурсів, випускниця Тернопільського музичного училища ім. С.Крушельницької. Виспівала вона під вигуки «Браво!» ще й народну пісню – «Ой заграли музики».

Ведуча рубрики Анна БЛАЖЕНКО
Фото Ореста ЛИЖЕЧКИ

ПРОГНОЗ ПОГОДИ НА ТИЖДЕНЬ

СУБОТА 12 вересня
+12 ... +13

НЕДІЛЯ 13 вересня
+11 ... +18

ПОНЕДІЛОК 14 вересня
+12 ... +20

ВІВТОРОК 15 вересня
+14 ... +22

СЕРЕДА 16 вересня
+14 ... +22

ЧЕТВЕР 17 вересня
+15 ... +21

П'ЯТНИЦЯ 18 вересня
+14 ... +22